

Catalunya Cristiana

40
anys  

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XL | NÚM. 2099
2,90 € | 15 DESEMBRE 2019



Dazzle Jam / Pexels.com

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

Àfrica és futur

La demografia puixant del continent el portarà a ser el més poblat i actor de pes en el tauler mundial



P. 36-37

Entrevista a Andrea Tornielli, director editorial dels mitjans de comunicació de la Santa Seu

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 12 AL 24 DE GENER 2020



ETIÒPIA

Celebració de L'Epifania a
LA JERUSALEM AFRICANA

DEL 24 AL 28 DE FEBRER



HIGHLIGHTS DE LONDRES

DEL 22 DE FEBRER AL 2 DE MARÇ



EGIPTE FARAÒNIC

DEL 12 AL 19 DE MARÇ



PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA

DEL 27 DE MARÇ A L'1 D'ABRIL



MALTA L'illa dels Cavallers



Andrew Doane

I Jesús, on és?

El bisbe Sebastià Taltavull —avui titular de Mallorca i abans auxiliar de Barcelona— fa vuit anys que col·labora setmanalment i generosa amb *Catalunya Cristiana* amb una secció setmanal que porta el significatiu títol d'*Un nou llindar*. Aquest llindar cal entendre'l com el lloc d'atenció als signes d'una nova societat emergent i a una nova vivència de l'Església que en forma part. D'aquests més de quatre-cents articles ja n'han sortit tres volums, el darrer amb el títol *Brots de vida*, editats per Claret.

Ara, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat ha guardonat merescudament el bisbe Sebastià amb el Primer Premi Abat Marcet al millor llibre religiós per aquest recull d'articles pastorals. Com ha escrit la periodista Miriam Díez, «són 87 reflexions que parteixen de la vida i no de l'alta especulació (...) i un article periodístic episcopal pot tenir un efecte molt punyent».

L'acte de reconeixement a l'Ateneu Barcelonès fou l'ocasió perquè la consellera de Cultura, Mariàngela Vilallonga —excel·lent llatinista—, recordés públicament que la cultura catalana té el pòsit clàssic, d'una banda, i el cristianisme, de l'altra; una síntesi que, en

cert sentit, intenta fer setmanalment *Catalunya Cristiana*, des dels seus orígens fa quaranta anys.

El bisbe Sebastià va explicar una anècdota molt apropiada per les festes que s'apropen i que es recull al llibre (p. 127-128). Quan en una ocasió va visitar el Pessebre de la plaça de Sant Jaume, va sentir que uns infants agafats de la mà dels seus pares es preguntaven: «I Jesús, on és?» Una bona pregunta per plantejar-se enmig de la plaça que simbolitza el centre administratiu i polític de Catalunya i del Cap i Casal, i que fa pensar en el paper que hem de tenir els cristians en l'actual moment social i polític. Molts ens preguntem: «I Jesús, on és?» On són els valors de pau, de reconciliació i de recerca del bé comú que emanen del cristianisme? Allà on hi hagi una comunitat orant i compromesa, allí hi ha Jesús.

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
12	Opinió
13	Vida eclesial
23	Opinió
24	Reportatge
28	Carta dominical
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

El Papa reflexiona sobre el pessebre



PÀGINA 14



16
Mil anys de l'església de Figueres

Una vida de servei a la llengua catalana



PÀGINA 24

Nicaragua: una espiral de mort

PÀGINA 20



18
Maite Montagut,
sociòloga i
economista

La setmana en tuits

DOLORS SABATER PUIG
@MARIADOLORSA

Alcaldessa de Badalona 2015-2018

En els seus 62 anys de vida hem evolucionat de dir-ne dia del subnormal a Dia Internacional del Discapacitat. I algunes conquestes de drets són evidents però gens suficients. Les iguala ser en més o menys mesura dependents i ens evidencien que les cures són al centre de la vida

PAU PUJOL VILÀ @PAUPUJOL

Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés

Vespre d'acció de gràcies a la comunitat de claretians de Montgat. Després de 80 anys de comu-

nitat, missions, lleure juvenil, acompanyament de matrimonis... Montgatins/es acomiaden una gran família cristiana. Gràcies per ser al costat de l'avi i l'àvia, oncles i el pare i la mare!

CARDENAL SISTACH
@SISTACHCARDENAL

Arquebisbe emèrit de Barcelona L'ONU celebra a Madrid una cimera contra el canvi climàtic. Avancem poc. Moltes paraules i pocs compromisos reals i poca acció. Encara hi som a temps

ANDREA TORNIELLI
@TORNIELLI

Director editorial del Dicasteri per a la Comunicació

La carta del Papa: que mai no s'afebleixi la bella tradició del pessebre

Zoom

EDUARD BRUFAU



Com cada any la solidaritat es torna a posar en marxa poc abans de Nadal amb La Marató de TV3. L'edició d'enguany està dedicada a les malalties minoritàries, que es calcula que totes elles sumades afecten un 7% de la població. Les donacions que es recullin aquest diumenge 15 de desembre permetran avançar en la recerca mèdica sobre aquestes patologies.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Música a la nit

La nostra programació musical ofereix una bona alternativa de dilluns a dijous, de 21.30 a 23 h. És l'espai *Més enllà dels estels*, una selecció entre les millors bandes sonores, els musicals que s'han convertit en clàssics i sintonies de sèries emblemàtiques. L'objectiu és compartir amb els oients una estona de música variada i entretinguda des d'una combinació de peces instrumentals i cançons amb veu que han marcat diferents moments a la nostra societat de les últimes dècades. Cada programa transmet, a més, moltes imatges auditives que situen «l'escenari» molt a prop.

Una opció més específica és *Cantate Domino*, mitja hora amb una selecció de grans compositors i intèrprets de música clàssica religiosa de tots els temps, amb comentaris d'Oriol Casals. S'emet els dijous i els divendres a les 23h. El 28 de novembre, la Missa de Franz Schubert en Sib Major (324) era la gran protagonista. Especialment apreciada i interpretada per la seva adaptació al temps de la litúrgia, combina moments de sobrietat i explosions de joia, sempre des d'una gran expressivitat, amb forts i fluïxos des de les veus i l'orquestra. Un bon exemple.

L'efemèride de la setmana

17 de desembre del 1843:

Charles Dickens edita per primera vegada el seu *Christmas Carol, Conte de Nadal*.



PUNT DE VISTA

Déu torna a la ciutat desorientada dels homes

Cadascú pot dir-hi la seva i a l'hora d'avaluar el tradicional pessebre de la plaça Sant Jaume sempre s'han sentit opinions contrastades.

El pessebre mostra blocs de cases anònimes de la ciutat. Hi destaca una amalgama de caixes amb objectes nadalencs, ben posats, com si estiguessin en un rebost. No es tracta d'entrar en la polèmica sobre la interpretació o la intencionalitat. Però és veritat que cada generació expressa a través de l'art la seva visió del món, evoca les seves preguntes i hi plasma les respostes.

La fe viscuda en el si d'una comunitat esdevé cultura i, amb el temps, cultura de poble

ELISABET JUANOLA
Periodista



Ens criden l'atenció els esclats socials que omplen els carrers de diversos països del món, no només d'Amèrica. Tots tenen en comú la indignació. Amb una força que no es recordava abans, la gent surt al carrer i no es cansa de protestar contra l'abús de poder en les seves diferents formes. Fins quan? No tenim resposta, no ho sabem. Tampoc s'acaba de saber qui ho lidera, tot i que la majoria de la gent està d'acord amb el fons del que es demana i no del tot o sempre en la forma.

Però, en el fons, feia temps que anava en escalada la diferència de recursos de persones, enriquint cada cop uns i empobrint d'altres; les mentides i estafes institucionals; les col·lusions de les empreses en-

El món contemporani és complex com un rebost. Es tenen tots els elements per dibuixar un quadre del benestar i la felicitat, però no es troba la cultura i la sensibilitat per poder ajuntar-los. Es creu que el passat amb les seves tradicions és obsolet, però el nostre món de la «unió desencadellada» (*desensamblada*) com el defineix Bauman, necessita temps per consolidar respostes que per ara són massa «líquides».

El món ha canviat i segurament les formes d'expressió de la modernitat no casen amb tots els retalls de la tradició. Però cal baixar en el profund per comprendre les arrels de tot el que ens ha deixat el passat per poder viure el present. Com representar el misteri de Nadal? Cada generació ha trobat una resposta en consonància amb el seu temps. És

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio



un esforç que parteix d'una experiència comunitària de la fe, i per tant, de l'escolta de la Paraula de Déu. La fe viscuda en el si d'una comunitat esdevé cultura i, amb el temps, cultura de poble.

Al centre del pessebre es descobreix un pobre infant ajagut en una menjadora, anunciat com el Fill de Déu, i una família que no és acollida a la ciutat de Betlem. Potser hi ha algú a qui no li diu res una menjadora amb un ase i un bou, però enmig de la ciutat anònima i la desorientació del nostre món, continua havent-hi una família de refugiats que no és acollida, un infant pobre a la perifèria i un sensesostre, a qui es mira amb indiferència, que cal que sigui acollit. En aquest temps, Déu torna a la ciutat desorientada dels homes.

MIRADA AL MÓN

La veritat de l'ésser

riquant-se a costa del consum bàsic de la gent... Abusos i abusos, un darer l'altre.

Ara, però, és una bona oportunitat per fer un salt qualitatiu a la nostra forma d'entendre'ns. Estem tan acostumats i hem normalitzat tant certes dinàmiques que ens sembla ciència-ficció parlar de coses bàsiques, com per exemple de basar la societat en la dignitat, i no en la feina i els diners.

La revolució industrial va fer excel·lents aportacions a la humanitat, però també ha tingut repercussions

Ens hem cregut tant que la persona val pel que fa i té, que quan necessitem que ens ajudin ens sentim denigrants

que ara podem mirar de corregir, o de millorar. No pot ser que una persona valgui per la feina que desenvolupa o pels diners que té. Siguem sincers, ho tenim tan interioritzat que començant per nosaltres mateixos ens estimem més o menys segons el que tenim.

Molta gent gran, després d'anys d'entrega i d'abnegació com a pals de pallar de les seves famílies, el dia que es veuen indefensos arriben a dir: «Soc un(a) inútil.» Ens hem cregut tant que la persona val pel que fa i té, que quan necessitem que ens ajudin ens sentim denigrants. És el moment de contemplar la veritat de l'ésser: ningú no ha demanat existir, ni tan sols la planteta que s'obre camí entre la terra per eixir. Ella també ve d'una llavor que cau, empesa pel vent o per la inèrcia, i un dia obre el seu primer brot.

UN NOU LLINDAR

L'alegria per ser creïbles

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca



«La terra eixuta i el desert estan de festa, d'alegria l'estepa floreix. La seva florida s'esbadella com l'iris, s'engalana i crida de goig.» Són paraules poètiques i profètiques que parlen d'una natura equilibrada, fecunda i agraïda, plena d'una alegria certament especial. Una alegria que ens ve com un regal anticipat i que té una raó profunda, Déu en Jesús es fa un de nosaltres! Inconcebible, estem davant del misteri més gran. Preguntem-nos si realment ens n'alegrem, perquè pot succeir una cosa ben nova en la nostra vida si deixem que Déu s'hi faci present. Així i tot, l'experiència ens mostra que els camins que condueixen a la veritable alegria no sempre són els que ens proposem o els que ens ofereixen. De fet, hi ha una alegria superficial, passatgera, que té preu en els mercats del consum i de la diversió, que també ens atrau.

D'altra part, hi ha una alegria conquerida, la que corona un esforç i ve donada com a premi; hi ha l'alegria cultivada que surt de l'interior d'un mateix; hi ha l'alegria que proporciona l'amistat, l'honradesa, la lleialtat, la humilitat, el servei als altres, el treball honest; també l'admiració per tot el que ha estat creat, per la vida, la família, la consecució d'un

Existeix sobretot una alegria regalada, gratuïta, profunda, sincera, compassiva, oberta, contagiosa, solidària, compartida, inesgotable

ideal noble pel qual ha valgut la pena l'esforç, i tantes altres experiències humanes i espirituals gratificants que ens aporten felicitat i joia.

Però sobretot existeix una alegria regalada, gratuïta, profunda, sincera, compassiva, oberta, contagiosa, solidària, compartida, inesgotable. La seva font és secreta, és fruit de l'Esperit, un misteri d'amor. Prové de Déu. Podem afirmar, com Maria, la Mare del Senyor: «El meu esperit celebra Déu, que em salva.» L'esperança en el Déu que li ha fet confiança, ara es converteix en causa d'alegria per a la nostra Església que es prepara per celebrar el naixement de Jesús, el Fill de Déu.

Tanmateix, en el pas del temps, quan davant el Jesús adult sorgeix el dubte sobre si és o no el Messies, és ell mateix el qui respon amb la credibilitat dels fets: «Els cecs hi veuen, els invàlids caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els desvalguts senten l'anunci de la Bona Nova i feliç aquell que no quedarà decebut de mi.» Avui és lògic que encara se'ns segueixi demanant per la credibilitat de la nostra identitat de seguidors de Jesús. Quins fets donen notícia de la nostra conversió a ell, i que són font de veritable alegria?

Àfrica, un continent que es fa lloc

Joves preparats i amb feina, economies dinàmiques i democràcies incipients, principals ingredients per consolidar el puzle africà



El Papa obrint la porta de la misericòrdia a Bangui el novembre del 2015 i convertint-la en capital espiritual del món.

Novembre del 2015. La diplomàcia vaticana es troba en un gran dilema. És segur fer el viatge que portarà el Papa a Kènia, Uganda i Centreafrica del 25 al 30 d'aquest mes? Com revela el vaticanista Andrea Tornielli (*De viatge*, Claret 2017) és el mateix govern francès qui aconsella deixar córrer aquest viatge al cor dels conflictes africans. El Papa s'hi havia compromès feia dos mesos: volia inaugurar el Jubileu de la Misericòrdia a Bangui, una setmana abans que a la basílica de Sant Pere, en un gest significatiu.

Finalment, el viatge es durà a terme, mercès a la mediació de la gendarmeria vaticana i de la Comunitat

de Sant'Egidio. I, també, gràcies a la valentia, la determinació i una mirada diferent cap al continent africà de Bergoglio. «Aquest viatge va deixar al descobert tots els que desaconsellaven al Papa venir. Àfrica és molt més que la immigració il·legal, les pasteres que acaben al Mediterrani, la pobresa i els nens famolencs, les calamitats i les guerres, els malalts de sida. Àfrica és molt més gran perquè al costat d'això hi ha grans brots en altres llocs que creixen en silenci», assegura el camerunès Emile Mefoude, salesià que estudia el doctorat en Litúrgia a casa nostra.

I és que sobre la mirada occidental cap a Àfrica pesa una història de prejudicis i deformacions, com observa la novel·lista recentment desapareguda Toni Morrison: «La literatura ambientada a l'Àfrica donava a entendre que era un continent fosc amb una necessitat desesperada de llum. La de la cristiandat, la civilització, el desenvolupament. La llum de la caritat encesa a cop de simple generositat. Era una concepció d'Àfrica carregada de suposicions» (*El origen de los otros*, Lumen 2018).

La igualadina Encarna Viarnès, religiosa de Jesús-Maria que acompanya la vida i la missió d'onze comunitats de la congregació al Camerun, Guinea Equatorial, Nigèria i Gabon, confia a *Catalunya Cristiana* que allò que sempre ha estimat de l'Àfrica és «la seva diversitat, els contrastos, l'altra cara que no mostren els documentals. Parlar de l'Àfrica és parlar d'un continent, no d'un país. Cada país té una cultura i un procés diferent en la seva història. Potser ens hem acostumat a simplificar la realitat de l'Àfrica fins a fer-la una i pobra, catastròfica i dependent. Un continent de 55 països, mil milions de persones, multiplicitat de mons, ètnies, veus, cultures, llengües... Àfrica heterogènia i rica, amb molts matisos a descobrir de cada país».

La riquesa d'una potència demogràfica

Certament, com observa Viarnès, l'Àfrica ja és una potència demogràfica: de les deu nacions amb les taxes de fecunditat més altes, vuit són africanes. Si comparem, la UE té el 6,9% de la població mundial total i podria trigar 250 anys a duplicar-la; en canvi, l'Àfrica té el 16,85% de la

població mundial i la duplicarà en 25 anys. S'espera, segons el Population Resource Center, que a mitjans de segle a l'Àfrica passin a ser 1.600 milions d'habitants, amb creixements remarcables a l'Àfrica subsahariana. Potser en unes poques dècades, gairebé dos mil anys després, l'Església catòlica tornarà a tenir al capdavant un Papa africà després de Víctor I (186-197 dC).

La fecunditat a l'Àfrica té a veure amb el gran valor que té la família: «La família ho és tot, on un ho rep tot: l'educació, la preparació per al futur, la fe. No és solament la família nuclear, s'estén a la família gran: als cosins no els dic *cosins*, sinó *germans*, a vegades fins a la tercera generació. La família es percep també com un do de Déu. Déu ha donat els fills i faig tot el que puc per criar-los, educar-los. Les polítiques de regulació de la natalitat per a la gent es consideren una falta de respecte. Qui soc jo per posar límits al que Déu em dona? La família no s'ha de guiar per criteris materials», relata el P. Mefoude. Tot i que també admet que «el concepte occidental de família va influenciant a poc a poc la visió que es té a l'Àfrica»: casaments de blanc, parelles que viuen sense casar-se o la limitació als dots de les filles. Prova d'això és que la taxa total de fecunditat va passar a Àfrica de 6,6 fills el 1950 a 5,2 el 2002, una disminució molt més lleu que en les altres parts del món.

Un altre factor que ha determinat el passat i el present africà és la seva terra rica en reserves i que ha provocat una mirada al continent des del càlcul i la lògica del benefici. «Àfrica sempre ha tingut materials o minerals estratègics per a l'economia mundial i això fa que hi hagi hagut un espoli sistemàtic des de fa anys. El Congo n'és un exemple paradigmàtic: des de l'inici en què es comerciava amb esclaus, ivori, després va haver-hi les guerres mundials del coure, després el coltan per a la fabricació dels dispositius electrònics, ara mateix el cobalt necessari per a les bateries dels cotxes elèctrics. Això ha provocat que es miri l'Àfrica des de posicions d'interès, no de cooperació econòmica conjunta», anota Xavier Aldekoa, corresponsal a l'Àfrica de *La Vanguardia* i escriptor.

«Disposar de matèries primeres



EMILE MEFOUDE

«La fraternitat sempre s'ha posat pel damunt de tot a l'Àfrica: molts treballen per aconseguir-la, per conservar-la, per protegir-la»

ENCARNA VIARNÈS

«Ens hem acostumat a simplificar la realitat de l'Àfrica fins a fer-la una i pobra, catastròfica i dependent»

importantes al subsol no ha suposat l'enriquiment per a molts africans. A Nigèria, tot i ser la primera economia africana i primer productor de petroli al continent, el 60% de la població viu encara amb menys d'un dòlar a el dia», assenyala Encarna Viarnès. De fet, aquesta riquesa combinada amb la diversitat ètnica africana ha estat el detonant que ha activat molts conflictes regionals. El mateix papa Francesc es va referir en la visita mencionada del 2015 a la xacra del tribalisme.

De fet, el P. Mefoude remarca que «la fraternitat sempre s'ha posat per damunt de tot a l'Àfrica: molts treballen per aconseguir-la, per conservar-la, per protegir-la», si bé també és cert que «les cultures africanes tenen un fort sentiment de pertinença a la pròpia ètnia, a la tribu. Per això, els que ho saben i volen aprofitar-se'n, ataquen aquí». La religiosa Viarnès concreta que «la diversitat d'Àfrica pot esdevenir conflictiva quan hi ha pel mig interessos econòmics que no venen precisament només *de dins*: hi ha polítiques exteriors que s'alien per poder dividir la societat sigui pel tema de la religió (sectes, fonamentalismes), la terra o el subsol (multinacionals i empreses de tot arreu que compten amb facilitats per poder extreure petroli, minerals i adquirir terrenys)».



«Sense el concepte de família, a l'Àfrica no s'entén gairebé res», observa Encarna Viarnès. A la imatge, infants a l'escola Jesús-Maria d'Ebibeyin (Guinea Equatorial).

XAVIER ALDEKOA
«Àfrica sempre ha tingut materials o minerals estratègics per a l'economia mundial i això fa que hi hagi hagut un espoli sistemàtic des de fa anys»

La ferida del colonialisme

Certament, el present de l'Àfrica és deutor del passat colonial i el vincle amb les antigues metròpolis encara es manté en molts casos, com si el continent no hagués superat la majoria d'edat. És un aspecte que definia molt bé l'autora Toni Morrison: «Com a epicentre original de la raça humana, Àfrica és molt antiga, si bé, en estar sota control colonial, també és infantil. Una mena de fetus vell sempre a l'espera de néixer que desconcerta totes les llevadores. En una novel·la rere l'altra, en un conte rere l'altre, Àfrica és alhora innocent i corrupta, salvatge i pura, irracional i sàvia.»

Això es pot observar en fets concrets, com el del franc CFA, una divisa de les 14 nacions africanes francòfones, i del qual el 50% de les reserves estan en mans de França. O l'eliminació de veus dissidents, com assenyala Aldekoa: «Sempre que hi ha hagut algun intent des del continent africà per canviar l'*statu quo*, els interessos occidentals i mundials (aquí hi afegiria la Xina) han fet moviments per evitar-ho.» O la mateixa mirada de superioritat que constata el P. Mefoude: «Quan per Europa sents parlar d'Àfrica, et fa la impressió que aquells dels quals es parla són homes d'una categoria inferior. I només canvien el xip amb alguns quan veuen que ets capaç de fer alguna cosa com ells o millor. A banda, alguns africans serveixen en safata aquesta visió de ganduls i delinqüents.»

Per a Aldekoa «les cicatrius d'Àfrica d'avui no es poden entendre sense aquelles ferides del colonialisme», però per explicar la realitat cal sumar altres factors com el fet que «també hi ha una responsabilitat dels governants africans, de les noves generacions africanes que han de tirar endavant i que han de deslligar-se d'aquestes excuses o fins i tot raons amb pes, però que no els ajudaran a tirar endavant». Per al corresponsal, «si l'Àfrica no es treu de sobre aquest romanent de corrupció, de mala governança, d'egoisme dels poderosos ho tindrà més complicat. Pot ajudar-hi que les noves generacions estan més educades, tenen una finestra al món que és internet i saben els drets que poden exigir».

Signes d'esperança

En els dos viatges que el papa Francesc ha realitzat a diversos països de l'Àfrica, s'hi ha referit com «el continent de l'esperança». «Demogràficament, l'esperança del món està al costat de l'Àfrica, especialment amb la seva majoria jove (el 70% de la població té menys de 30 anys). La força de la diversitat cultural, l'alegria de viure i de sortir-se'n malgrat les misèries, l'actitud resistent i valenta (resilient!) i el creixement de la població jove són un signe d'esperança per a aquests països», remarca Viarnès.

Mereix subratllar-se també «la quantitat de moviments que sorgeixen des d'aquests països per lluitar per la promoció de la dona i que treballen per la reconciliació i la pau». No en va, observa Viarnès, «el 85% de l'economia africana està en mans de les dones, sobretot a les zones rurals. L'educació és una gran plataforma per créixer en llibertat i ser conscients de la pròpia dignitat, homes i dones».

Precisament, en l'àmbit de l'educació, els salesians destaquen aquells països que «estan apostant per la formació professional i allà on es fa se'n veuen els fruits» en un context d'elevat atur juvenil. «Els joves volen feina i volen guanyar diners per a les seves necessitats i tirar endavant la seva família. I sí, alguns cauen a les xarxes [fonamentalistes] dels qui prometen cel i terra; són presons en les quals hi entren i només en surten amb els peus per davant o amb el cap volant. Però els que sí que han rebut una certa educació, saben aïllar-se o escapar d'aquestes xarxes», indica el P. Mefoude, tot apuntant que «el problema de l'atur juvenil és que a vegades, no hi ha polítiques pensades al més alt nivell que ofereixin sortides als joves».

En aquest mateix sentit, Aldekoa subratlla que «l'Àfrica, com a continent més jove del món, és futur. La manera com es gestioni aquest futur i aquesta força de treball que cada vegada té més educació, tindrà conseqüències no només a l'Àfrica sinó a la resta del món. Si no es dona resposta a aquesta bossa de joves, educats i amb ganes de treballar, els països tindran problemes i hi haurà revoltes. Vindran uns anys de canvis a l'Àfrica».

SABER ESCOLTAR

El Parenostre és una novel·la?

Cal situar les anècdotes en la composició del lloc. La que narraré succeí a la catedral de Barcelona. Aquesta basílica ha sofert algunes modificacions, per tal d'evitar les interferències que es poden donar entre els fidels que van a missa o a pregar i les visites dels turistes. S'ha aïllat la capella del Sant Crist de Lepant, on hi ha celebracions de la missa i el sagrari de la reserva.

Un dia, després de celebrar la missa, en sortir d'aquesta capella, em vaig adonar que hi havia la visita d'una escola. Mentre donava el bon dia al conserge, hi havia dues noies i un noi amb interès per entrar a la capella del Santíssim. El conserge els digué que aquell espai era per anar a pregar. Tots tres van fer cares estranyes i jo els vaig indicar que

podien passar un moment a resar un Parenostre. Una de les noies em va dir que no sabia aquesta oració i que, a l'escola, no els explicaven res de religió. El noiet va preguntar si el Parenostre era el títol d'una novel·la. Els vaig dir, amb to simple però directe, que a la seva edat eren prou madurs per buscar l'oració dominical i aprendre-la. I els vaig recitar el Parenostre. Tots tres van estar d'acord que aquesta pregària era molt bonica.

Confesso que em van fer pena. Com era possible que aquests alumnes no sabessin ni un borrall del Parenostre? Una vegada més, em vaig adonar de la incultura religiosa de molts joves. També he comprovat que, als enterraments, hi ha persones que segueixen el Parenostre

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org



amb la lectura de l'impres en el recordatori del difunt.

El papa emèrit Benet XVI va dir, encertadament, que no assistir a la missa dels diumenges era anar contra la nostra cultura.

Sovint tinc la sensació que, a l'Església, s'hi fan alguns actes per a una petita elit de cristians. Suposo que aquests deuen saber el Parenostre. Demano als pastors i als catequistes que ensenyin a pregar amb la bellíssima oració que va sortir dels llavis del mateix Jesucrist.

Demano als pastors i als catequistes que ensenyin a pregar aquesta bellíssima oració

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com



Dues dones mexicanes em van visitar perquè la terra on visc és rica en monuments. Encara que aquests siguin molt importants, les persones sempre valen més. Els pocs dies de què disposàvem ens van permetre poques visites.

Montserrat és un exemple únic: muntanya, santuari, imatge i comunitat...

Ens vam trobar amb l'Ignasi, el prior, un amic gairebé multiseular. L'amistat com el bon brou millora amb el temps. Però el vi de criança, cal destapar-lo i compartir-lo.

Menjo amb la comunitat, ho accepto, més que pel menjar, perquè tindrà ocasió de saludar el P. abat i l'exabat. L'amistat, encara que sigui molt gran, cal cultivar-la perquè, si no ho fem, es marceix.

Per prendre cafè cal anar una al-

A PROPÒSIT DE...

Valors, amistat, universalitat (10)

tra estança i baixem a l'hostatgeria per xerrar amb les americanes.

Parlem de banalitats. El monestir, l'altra visita, el santuari... El meu amic monjo m'assenyala un matrimoni belga i me'l presenta. Tornem a la generalitat. «Beneït siguis, Senyor, pel paisatge, pel clima i les distàncies. Beneït siguis, perquè esmentar-te facilita i inicia l'amistat», afegia el *Poverello*. Vam intercanviar opinions. Viuen en un lloc que conec una miqueta, Maredsous, Orval... El monjo i jo vam recordar un altre matrimoni amic. Ell va venir recent casat, quan era tinent de l'exèrcit francès. Ara és general i

Beneït siguis, Senyor, perquè esmentar-te facilita i inicia l'amistat

pare de cinc fills. L'Ignasi se sorprèn que la seva destinació sigui a l'Àfrica i que visqui sincerament la seva fe (comunitat de l'Enmanuel). Vol l'adreça per saludar-lo i suggerir-li que visiti el nunci, amb qui està relacionat.

Jesús estava realment i espiritualment present. Imagino l'Esperit Sant que diu: empaqueto aquesta amistat en paper de regal? Sense esperar resposta, perquè no pot ser-hi entre les tres Divines Persones, identificades, malgrat que eren diferents, íntimament fusionades, malgrat que es distingeixen, ha embolicat amb cel-lofana celestial la nostra trobada amical i l'ha presentada com a gest simbòlic d'adoració al Pare.

El belga m'ha regalat una cervesa i la reservo per al Nadal.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa reflexiona sobre el pessebre, entrevistem la sociòloga Maite Montagut, celebrem el mil·lenari de Sant Pere de Figueres i Xiskya Valladares analitza la situació de Nicaragua

Publicada la carta apostòlica «Admirabile signum»

Francesc explica el sentit i el valor del pessebre

AICA
Ciutat del Vaticà

Des de Greccio, el papa Francesc ha publicat la carta apostòlica *Admirabile signum*, «sobre el significat i el valor del pessebre». El text elogia la tradició i expressa el desig «que aquesta pràctica no s'afebleixi mai». El Papa defineix el pessebre com l'«Evangeli viu», ja que representa moments del naixement de Jesús.

Amb el pessebre, explica el Bisbe de Roma, «sant Francesc va fer una gran obra d'evangelització. El seu ensenyament queda com una manera genuïna de representar amb senzillesa la bellesa de la nostra fe. Suscita sorpresa i ens commou (...) perquè manifesta la tendresa de Déu».

Francesc destaca que la representació del pessebre «ens convida a sentir-nos implicats en la història de la salvació, contemporanis de l'esdeveniment que es fa viu i actual en els contextos històrics i culturals més diversos».

La carta de Francesc recorre els «signes» del pessebre i dels pastors. D'ells diu que «es converteixen en els primers testimonis del que és essencial, de la salvació que se'ns ofereix. Són els més humils i els més pobres els qui saben acollir l'esdeveniment de l'encarnació». Els pobres «són els privilegiats d'aquest misteri i, sovint, els que són més capaços de reconèixer la presència de Déu enmig nostre». I afegeix: «Des del pessebre emergeix clarament el missatge que no ens podem deixar enganyar per la riquesa i per tantes propostes efímeres de felicitat.»

Quan parla de Maria, assenjala que és «una mare que contemplava el seu fill i l'ensenyava a tots els qui venen a visitar-lo. (...) Davant de l'anunci de l'àngel (...) Maria va respondre amb obediència plena i total». I al costat de la Mare de Déu trobem sant Josep, «el custodi que no es cansa mai de protegir la seva família».

PAPA FRANCESC
«No ens podem
deixar enganyar
per la riquesa i per
tantes propostes
efímeres de
felicitat»



I arribem al cor del pessebre: Jesús. «En la feblesa i en la fragilitat amaga el seu poder que tot ho crea i transforma. (...) La manera d'actuar de Déu gairebé aclapara, perquè sembla impossible que Ell renunciï a la seva glòria per fer-se home com nosaltres. (...) Déu desconcerta, és imprevisible, contínuament va més enllà dels nostres esquemes. El pessebre, mentre ens ensenya Déu tal com ha vingut al món, ens convida a pensar en la nostra vida inserida en la de Déu; ens convida a ser deixebles seus si volem arribar al sentit últim de la vida».

El Papa s'atura en els reis mags, i es fixa en els regals que duen al nen: «L'or honora la reialesa de Jesús; l'encens, la seva divinitat; la mirra, la seva santa humanitat que coneixerà la mort i la sepultura.» Contemplant aquesta escena, «estem cridats a reflexionar sobre la responsabilitat que cada cristià ha de ser evangelitzador. Cadascú es fa portador de la Bona Notícia».

El pessebre ens transporta a



Dinax

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El pessebre dins meu

És temps de pessebres i el papa Francesc ha escrit la carta apostòlica *Admirabile signum* sobre el que significa aquesta tradició iniciada l'any 1223, quan Francesc d'Assís quinze dies abans de Nadal va manifestar el seu desig a un home de Grecio de celebrar la memòria de l'Infant que va néixer a Betlem i contemplar amb els seus ulls com el nen va ser reclinat al pessebre i com va ser col·locat sobre fenc entre el bou i l'ase. I dit i fet.

I penso que aquesta era la forma «audiovisual» de l'època de representar, de reviuir una història, sense que perdem de vista que són recreacions de l'Evangelí. I pensava que aquesta idea no dista tant de contemplar l'escena del naixement a l'estil ignasià i de pregar amb els sentits. Diu el papa Francesc que el pessebre és una invitació a «"sentir", a "tocar" la pobresa que el Fill de Déu va escollir per a si mateix en la seva encarnació». Sentim, toquem, veiem... Déu s'ha fet ésser humà: carn. Però encara podem anar més enllà perquè el pessebre no és només una porta visual cap a la transcendència; o una escena plàstica que m'ajuda a meditar i a contemplar el que veig i a situar-me entre els personatges. Podem fer un pas més si a partir de l'escena som capaços de tancar els ulls i fer-nos presents en aquell moment... Si recreem un pessebre interior, mentre escoltem i assaborim la Paraula de l'Evangelí i som capaços de viure el misteri del Nadal dins nostre. Llavors haurem creat el pessebre al nostre cor. I què és el Nadal, sinó deixar que neixi Jesús dins nostre?

la infància, comenta el Pontífex, «ens porta a prendre novament consciència del gran do que se'ns ha donat en transmetre'ns la fe; i ens fa sentir el deure i l'alegria de transmetre als fills i als nets la mateixa experiència. (...) En qualsevol lloc i de qualsevol manera, el pessebre parla de l'amor de Déu, el Déu que s'ha fet nen per dir-nos que a prop que està de l'ésser humà, sigui quina sigui la seva condició».

L'almoïner del papa porta a Roma 33 refugiats

L'almoïner apostòlic, el cardenal Konrad Krajewski, ha viatjat a l'illa de Lesbos, juntament amb alguns responsables de la Comunitat de Sant'Egidio, i ha tornat a Itàlia amb un grup de 33 refugiats que sol·liciten asil polític.

«Aquesta operació —indica un comunicat de premsa vaticà— acabarà al desembre, quan 10 pròfugs més siguin acompanyats a Itàlia, i

així començaran els tràmits necessaris per sol·licitar protecció internacional.»

La nota de premsa recorda que durant la visita de Francesc a Lesbos el 2016, va portar a Itàlia tres famílies síries sol·licitants d'asil, de les quals la Santa Seu va assumir les despeses d'acollida i el sosteniment, mentre que la Comunitat de Sant'Egidio en va assumir l'hospitalitat i el procés d'integració. El comunicat explica que «al maig, tres anys després d'aquest esdeveniment, el Papa va demanar a l'almoïner apostòlic que tornés a l'illa per renovar la solidaritat amb el poble grec i amb els refugiats i expressar el desig de fer un nou gest de solidaritat i acollir un grup de joves refugiats i algunes famílies de l'Afganistan, el Camerun i Togo».

Totes aquestes iniciatives s'han anat concretant amb l'esforç de la Santa Seu i la col·laboració de la Comunitat de Sant'Egidio, però també amb la participació de l'Estat italià.

 **Girona**

La parròquia i l'Ajuntament de la ciutat commemoraran l'efemèride durant tot el 2020

L'església de Sant Pere de Figueres celebra el seu mil·lenari

De les cinc parròquies que actualment hi ha a Figueres (bisbat Girona), la de Sant Pere és sense cap mena de dubte la més monumental i històrica, i l'única que ha estat testimoni i protagonista dels principals esdeveniments que han tingut lloc a la ciutat els darrers segles. La seva història es remunta a abans del 1020, any en què sabem que el temple ja estava construït gràcies a un testament del comte de Besalú Bernat Tallaferro, on fa donació al monestir de Besalú del mas de Tapioles que, com diu el document, es trobava dins la «*parrochia Sancti Petri de Figarias*».

Si bé és cert que aquest document no permet conèixer l'any concret en què es va construir el temple, és el text més antic que es conserva on es parla de l'església de Sant Pere, i és per això que la parròquia ha decidit que dedicarà tot el 2020 a la celebració del seu mil·lenari.

L'Ajuntament de la ciutat i la parròquia han treballat conjuntament per organitzar un gran nombre d'actes culturals i religiosos, en els quals s'aprofun-



dirà en les característiques arquitectòniques del temple i es donarà a conèixer total l'aportació que ha fet la parròquia a la ciutat de Figueres en els seus mil anys d'història.

Una trentena d'activitats per celebrar el mil·lenari

Per tal de preparar la celebració d'aquesta efemèride, durant el mes de novembre la parròquia va oferir un cicle de conferències que van posar llum a l'aportació de l'església de Sant Pere en tres àmbits essencials: el sanitari, l'educatiu i el social.

Aquestes conferències, organitzades conjuntament amb el suport de la Fundació Vergés Ginjau-me, van mostrar als ciutadans la gran tasca que ha dut a terme la parròquia i que encara perdura en l'actualitat, com explica el seu rector Mn. Miquel Àngel Ferrés: «Es van fundar diversos hospitals que portaven els religiosos, col·legis cristians que segueixen oberts i van promoure l'arribada d'entitats com Càritas o la Fundació Sant Vicenç de Paül, que encara tre-

MACIÀ GRAU
Figueres



Imatges històriques de la destrucció i reconstrucció de l'església de Sant Pere després de la guerra civil. / *Moncanut*



La reconstrucció del temple

Dins els 1.000 anys d'història de la parròquia de Sant Pere, un dels moments que el seu rector destaca per damunt de tots és el de la destrucció i reconstrucció del temple durant la guerra civil espanyola: «És important remarcar que una gran part de l'església és nova, perquè el 1939 va quedar totalment destruïda. Tot i això, en la reconstrucció es va respectar molt l'estil anterior.» Va ser gràcies a l'esforç de la parròquia i els feligresos que es va poder recuperar un temple en el qual durant els anys posteriors s'hi va seguir celebrant la missa enmig de les poques restes que quedaven dempeus.

Tant aquest fet com tots els altres relacionats amb les comunitats de religiosos i frares que han passat per Figueres en aquests 1.000 anys estaran recollits en un llibre que està preparant la mateixa parròquia per celebrar el mil·lenari, i que està previst que es presenti el dia de Sant Jordi. La publicació, com explica Mn. Miquel Àngel, «serà una guia gràfica per visitar l'església, i permetrà descobrir tot el que pot oferir l'església, que en si mateixa és una autèntica catequesi».

ballen per ajudar els més pobres.»

Una vegada acabades aquestes taules rodones, la propera activitat ja serà pròpiament la inauguració de l'any del mil·lenari, que es farà el dijous 26 de desembre a les 11h al mateix temple de Sant Pere, on les principals corals de la ciutat oferiran el concert de Sant Esteve.

El concert suposarà l'inici oficial dels actes del mil·lenari, que està previst que siguin més d'una trentena: «Durant el 2020 hem preparat fins a 32 actes; visites guiades al temple, cicles de conferències de tipus històric, exposicions de material bibliogràfic i de fotografies de l'església i un cicle de concerts d'orgue i música clàssica i popular», manifesta Mn. Miquel Àngel Ferrés.

Els actes centrals coincidiran amb les dues festivitats religioses més destacades de la ciutat: el 3 de maig, dia de la festa major de Figueres, quan es farà una missa solemne de la Santa Creu amb la participació de la Schola Gregoriana de Catalunya; i el 29 de juny, festa de Sant Pere, moment en què se celebrarà una missa presidida pel bisbe de Girona i concelebrada per tots els preveres que han servit a la parròquia.

El calendari complet de totes les activitats que es faran es pot consultar a la pàgina web santperefigueres2020.cat o enviant un correu a mil-lenaride-santpere@gmail.com.

"Gràcies a tots, clients, col·laboradors, entitats socials... els que avui reconeixeu el nostre esforç.

El vostre reconeixement ens compromet encara més, demà.

Feliç i millor 2020."

Joan Miquel Carmona Pou
CEO a Lunet Facility Services

"I com cada any, et convidem a ajudar els que més ho necessiten: col·labora amb nosaltres amb la Targeta Solidària per a Aliments de Càritas. Fes el teu donatiu, a partir de 1€, a www.caritas.barcelona/és/fes-un-donatiu/. Moltes gràcies."



En Facility Services,
posem tots els sentits



www.lunet.es . 902 010 977 . comercial@lunet.es



 **Barcelona**
Maite Montagut, sociòloga i economista

«En aquest moment d'incertesa, cal repensar les polítiques socials»

CARME MUNTÉ
Barcelona

El VIII Informe Foessa, que revela que el 19,3% de la població catalana pateix exclusió social, va molt més enllà d'oferir unes dades concretes. Així, també brinda una profunda reflexió sobre la societat espanyola i catalana, cada cop més desvinculada i que ahora experimenta una certa fatiga de la solidaritat. Maite Montagut, sociòloga i economista, és investigadora col·laboradora de la Fundació Foessa. Va participar en la presentació acadèmica de l'informe a la seu de la Facultat de la Fundació Pere Tarrés, el 7 de novembre.

És partidària de comptar amb un ingrés garantit per a tothom, com és la mateixa renda garantida de ciutadania, que recull l'Estatut de Catalunya?

Absolutament. Els governs més valents hi han d'apostar. L'ideal és la renda bàsica de ciutadania, que pretén assegurar un ingrés a tots els ciutadans. Té molts avantatges però ahora desperta molta problemàtica. Dit això, el pas previ és garantir que les persones sense ingressos rebin el mínim per tenir una vida digna. Quan això funciona és quan la persona té ganes de participar en la vida comunitària. És una mica com el programa Housing first («La llar, primer»), que està donant resultats excel·lents. Mentre no es fa això, el treball social té pocs èxits.

El VIII Informe Foessa revela que hi ha una certa fatiga de la solidaritat. Per què?

Sembla que la gent ja no està tan disposada a pagar impostos, a fer voluntariat o a donar diners a entitats socials. Això és a causa del discurs neoliberal, que va calant de mica en mica. Ens acabem passant els seus



missatges: «Si són pobres és perquè són uns ganduls», «Els que venen de fora ens prenen la feina»...

Com crear comunitat quan cada vegada hi ha més individualisme?

Vivim un moment d'incertesa en què s'ha perdut tot el que funcionava fins ara. Al començament de la democràcia, als anys setanta, l'únic treball social existent era el de Càritas. Les administracions públiques no tenien aquestes competències. Un dels objectius importants aleshores era el treball comunitari, expressió que es va abandonar cap als anys vuitanta i noranta. Doncs bé, cal tornar a aquesta vella idea de treball comunitari, de crear xarxes als llocs més difícils, de trencar l'individualisme que d'alguna manera els estats del benestar han propiciat. En aquest moment d'incertesa, cal repensar les polítiques socials.

«Diferents autors parlen del disseny d'una nova estructura del Benestar Social en què cal reconsiderar el paper de cadascú»



Agustí Codinach

és un canvi difícil d'assumir tant per part de l'administració pública com per part de la ciutadania, que ha d'avançar cap a valors més fraternals i solidaris.

Les institucions, que són origen de valors, estan en crisi. Com es reverteix la desconfiança?

Certament, estem en un moment molt crític. La política ha de tornar a agafar les regnes per combatre el neoliberalisme que propugna l'individualisme ferotge. És veritat que s'afebleixen institucions que creen valors, però hi ha mesures polítiques per revertir-ho. Fer xarxa i crear comunitat és un camí.

També l'és cedir poder perquè la mateixa comunitat faci les seves propostes. Podem dotar de més diners les universitats perquè no hagin de dependre dels bancs ni entrar així en un cercle viciós. Una altra mesura és afavorir les humanitats, que sempre estan en risc de desaparèixer. Són mesures de govern que poden evitar aquesta pèrdua de valors.

La política ha de recuperar el poder que ara està en mans de l'economia?

Claríssimament. En aquest sentit, seria interessant recuperar la reivindicació de la Taxa Tobin, un impost sobre totes les transaccions financeres que es fan mundialment. Està calculat que permetria posar fi a la pobresa. Ara bé, cal un ens internacional que sigui capaç de gestionar aquest impost i acabar amb la pobresa i amb les migracions forçoses.

Cal aprofundir en noves economies, com l'economia social i solidària?

Espanya està desenvolupant d'una manera important xarxes cooperatives que treballen pel bé comú. Amb tot, són poques les que es dediquen als més necessitats. Moltes solucionen aspectes de la vida quotidiana o proporcionen recursos, però per accedir-hi cal tenir una certa predisposició i fins i tot les eines digitals per fer-ho. Per això caldria garantir un mínim d'ingressos: perquè les persones en situació d'exclusió social també puguin ser ciutadans de veritat.

Maite Montagut és investigadora col·laboradora de la Fundació Foessa.

«La política ha de tornar a agafar les regnes per combatre el neoliberalisme que propugna l'individualisme ferotge»

Si el model de l'Estat del Benestar està esgotat, cap a quin nou model ens encaminem?

Diferents autors parlen del disseny d'una nova estructura del Benestar Social en què cal reconsiderar el paper de cadascú: administracions públiques, treballadors, ciutadans... Les administracions públiques no necessàriament han de dur a terme directament les polítiques. Això no vol dir que perdin la seva responsabilitat (al cap i a la fi, la responsabilitat última de la protecció social sempre ha de ser de l'Estat), sinó que canvia el seu paper i la seva funció. Entenent la protecció com un bé comú de tothom, l'Estat hauria de cedir poder i responsabilitats perquè els mateixos ciutadans, organitzats en el tercer sector, decidissin què volen i necessiten, i ho gestionessin ells mateixos. Certament,

ANÀLISI

Nicaragua: una espiral de mort

XISKYA VALLADARES, *rp*

A Nicaragua ja es parla de dues Esglésies, una de profètica que està al costat dels que pateixen, i una altra d'oficial que —diuen— deu favors al govern

Nicaragua ha deixat de ser notícia, però la situació al país centreamericà està lluny d'haver tornat a la normalitat. Després de les protestes iniciades l'abril del 2018, en què la població va ser cruelment reprimida, la violència contra els dissidents del govern no s'ha aturat, tot i que de manera més encoberta i sense periodistes independents que informin dels fets dins del país.

Estudiants universitaris, camperols, petits comerciants i població civil en general continuen demanant la sortida d'Ortega-Murillo del govern. A hores d'ara continua havent-hi encara uns 200 presos polítics (molts d'ells torturats) i la xifra dels assassinats diàriament augmenta; mentrestant, Daniel Ortega no està disposat a deixar el poder.

Entre l'abril del 2018 i el juliol del 2019 es poden identificar almenys sis fases diferents de repressió, caracteritzades per la forma d'actuació de les forces repressives i per les seves conseqüències, que han anat perfeccionant la seva estratègia amb el pas del temps.

Primer van ser repressions directes de la policia nacional contra els manifestants de les protestes. Després, hi van entrar en joc les accions violentes dels paramilitars. Tot seguit, va tenir lloc l'anomena-



da «operació neteja», en què van eliminar tots els anomenats *tranques*. Aquesta va ser, potser, la que més morts va provocar, atès que els atacs armats van ser despietats. La quarta fase va consistir en empresonaments selectius de líders del moviment cívic, la persecució a periodistes i el tancament de mitjans independents. La cinquena fase va concretar-se en l'assetjament, la vigilància i la intimidació contra qualsevol expressió de protesta pública o privada, a més de segrestos selectius per part de la policia. I la sisena, que encara dura avui, intenta impedir marxes, mobilitzacions i qualsevol acció de protesta per mantenir inactius els líders excarcerats, mitjançant grans desplegaments policials a ciutats i centres urbans importants, segrestos a excarcerats polítics i ciutadans sospitosos de participar en activitats cíviques, reorganització i actuacions de paramilitars a la zona rural; a més de vigilància, setge, robatoris, assaltaments i altres accions delictives, que volen passar per delictes comuns, però que sempre es fan a persones relacionades amb les

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- L·LICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona



Una de les esglésies assetjada per la policia a Masaya.

protestes «blau i blanc» (opositors al règim d'Ortega).

Els assassinats i assetjaments s'han incrementat; Managua —la capital— moltes vegades sembla una ciutat assetjada per l'abundant presència de dispositius policials i militars. Tot això ho recullen diversos informes d'organitzacions amb un alt nivell de credibilitat, com ara la Comissió Interamericana de Drets Humans (CIDH), el Centre Nicaragüenc de Drets Humans (CENIDH) o l'informe d'Elvira Cuadra, la sociòloga investigadora i experta en seguretat, nicaragüenca molt reconeguda.

Parlem de més de 500 morts re-

gistrats des de l'abril del 2018. I continua havent-hi 170 presos polítics, després que alliberessin els principals líders de les protestes. Com que no es permeten les manifestacions públiques (pel perill de ser assassinat o anar a la presó), moltes de les seves mares van decidir fer vaga de fam i pregària en algunes esglésies. Ha estat el darrer intent realitzat per demanar-ne l'alliberament. La primera església va ser la de Sant Miquel Arcàngel, de la ciutat de Masaya, que immediatament va ser assetjada per policies i paramilitars fins al dia del seu rescat per part de la Creu Roja. El govern va manar tallar tots els subministraments bàsics per a les onze persones que estaven encara dins del temple. El rector, el P. Edwing Román, els va acompanyar malgrat el risc que corria perquè pateix diabetis i no disposava dels seus medicaments, ni aigua, ni llum, ni aliments. A aquest gest s'hi van afegir altres esglésies de Managua que, com a conseqüència, van patir profanacions i assetjaments.

Les xarxes socials es van revolucionar novament amb la situació de persecució que es va donar contra les esglésies «blau i blanc». Però la jerarquia de l'Església catòlica va ser molt criticada per la gent perquè no hi veien una posició clara de suport a les víctimes de la repressió que restaven dins dels temples. Malgrat que l'arxidiòcesi de Managua va declarar que intentava negociar l'alliberament dels ostatges amb el govern. A partir d'aquest fet, a Nicaragua ja es parla de dues Esglésies, una de profètica que està al costat dels que pateixen, i una altra d'oficial que —diuen— deu favors al govern.

Mentrestant, la vicepresidenta, Rosario Murillo, continua predicant cada migdia a la televisió el seu missatge de «pau i solidaritat», alhora que defensa que l'executiu promou una cultura de pau.

Il·luminació de Nadal

a la façana del Naixement de la Sagrada Família

19, 20, 21 i 22 de desembre del 2019

Horaris: 19, 19.30 i 20 h – El 21 de desembre només a les 19 h
Façana del Naixement (c/ de la Marina)
S'ofereix xocolata calenta
Aforament limitat · Entrada gratuïta



L'esperit de
Nadal
#viulaSagradaFamilia

L'Ametlla de Merola

ELS PASTORETS

La Flor de Nadal



Informació a:
686 278 836

Venda d'entrades:
www.assisobrasils.cat

Preu: 13 €
Anticipada: 11 €

Superactivitat



Dies de representació

diumenge 22 desembre 2019 5 tarda	dijous 26 desembre 2019 6 tarda	diumenge 29 desembre 2019 5 tarda	diumenge 12 gener 2020 5 tarda	diumenge 19 gener 2020 5 tarda
----------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------



CREU DE SANT JORDI 2007

De Francesc d'Assís Picas
Música: Josep Conangla
Direcció musical i arranjaments: Carles Cases

SIGNES D'AVUI

Els viatges apostòlics del papa Francesc

El viatge apostòlic del papa Francesc a Tailàndia i al Japó ha estat el número 32 dels viatges del seu Pontificat fora d'Itàlia i el que fa quatre al continent asiàtic. Aquests viatges estan seleccionats amb molt de criteri i preparats minuciosament. Reflecteixen les seves conviccions bàsiques, exposades especialment en la seva intervenció al preconclau i en la seva exhortació programàtica *Evangelii gaudium*. Francesc no es cansa de demanar una Església en sortida i de convidar amb insistència a estar presents en les diverses perifèries. Es tracta de «sortir de si mateixa i anar cap a les perifèries, no només les geogràfiques, sinó també les perifèries existencials: les del misteri del pecat, les del dolor, les de la injustícia, les de la ignorància i el deseiximent religiós, les del

pensament, les de tota la misèria». En la majoria dels seus viatges, es dirigeix clarament a les minories. A Tailàndia, són catòlics el 0,5% dels seus habitants, i al Japó el 0,3%. Podria haver seleccionat altres països on hauria estat rebut enmig d'aclamacions de multituds. Es tracta de cuidar atentament les comunitats minoritàries, perquè en rebin el suport i afecte. El Papa treballa amb esforç en la línia dels seus objectius. No hi ha promeses buides, sinó conductes animades pel seu esperit pastoral i evangelitzador.

Les seves paraules pretenen do-

Es tracta de cuidar atentament les comunitats minoritàries

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com



nar un impuls als catòlics perquè visquin la fe amb alegria i compromís a fons. No obstant això, molt sovint el tema dels seus discursos s'obre a tots els homes i dones de bona voluntat, sense cap restricció. Encara més, en alguns casos, amb esperit d'audàcia, denuncia actituds i comportaments que fereixen la humanitat i, especialment, els més pobres. El tema del diàleg interreligiós ha estat prioritari a Tailàndia. En canvi, al Japó (Nagasaki i Hiroshima) ho han estat el desarmament nuclear i la pau. Cal recomanar la lectura dels seus discursos al web vaticà www.vatican.va. Sense oblidar-se del diàleg amb els periodistes en el viatge de tornada a Roma, on ha esmentat que Espanya necessita diàleg i pau per solucionar els seus problemes.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com



El drama dels extutelats no tindrà una clara solució fins que no hi hagi un canvi de lleis i de prioritats socials o polítiques. Qui pot entendre que, als divuit anys, quan un noi o una noia acaba l'etapa de tutela que la Generalitat —en el cas de Catalunya— ofereix als menors no acompanyats, es vegi abocat o abocada a situacions límit en la majoria dels casos? Aquests adolescents, que arriben de diferents països buscant una millor vida o pensant que des d'aquí poden ajudar la família enviant-los diners, viuen una situació límit que augmenta cada dia més. Aquest drama per a la majoria de la gent que no s'acosta en profunditat al problema és un tema de seguretat i, per tant, crea una certa repulsió que, de vegades, deriva en racisme. No en culpo ningú, perquè, sense coneixement del que passa i de les

FINESTRA A LA VIDA

La veritable solució?

causes, només poden veure'n els efectes.

El més greu de tot no és donar l'autonomia a una edat tan adolescent, sinó la situació en la qual se'ls deixa: amb permís de residència però sense permís de treball. Com pot viure un noi que acaba de sortir de la infantesa amb tota la càrrega que la seva migració li ha fet suportar, viure sense família i sense feina?

Si, d'altra banda, per manca de coneixement de la realitat, les famílies que han deixat al seu país i que han invertit en el seu viatge els reclamen una aportació econòmica mensual, podeu imaginar d'on deuen sortir els diners.

Parlant amb aquests nois t'adones de la tragèdia greu que viuen i sents una terrible impotència per no poder-los ajudar. Adolescents dormint al carrer, sobrevivint com po-

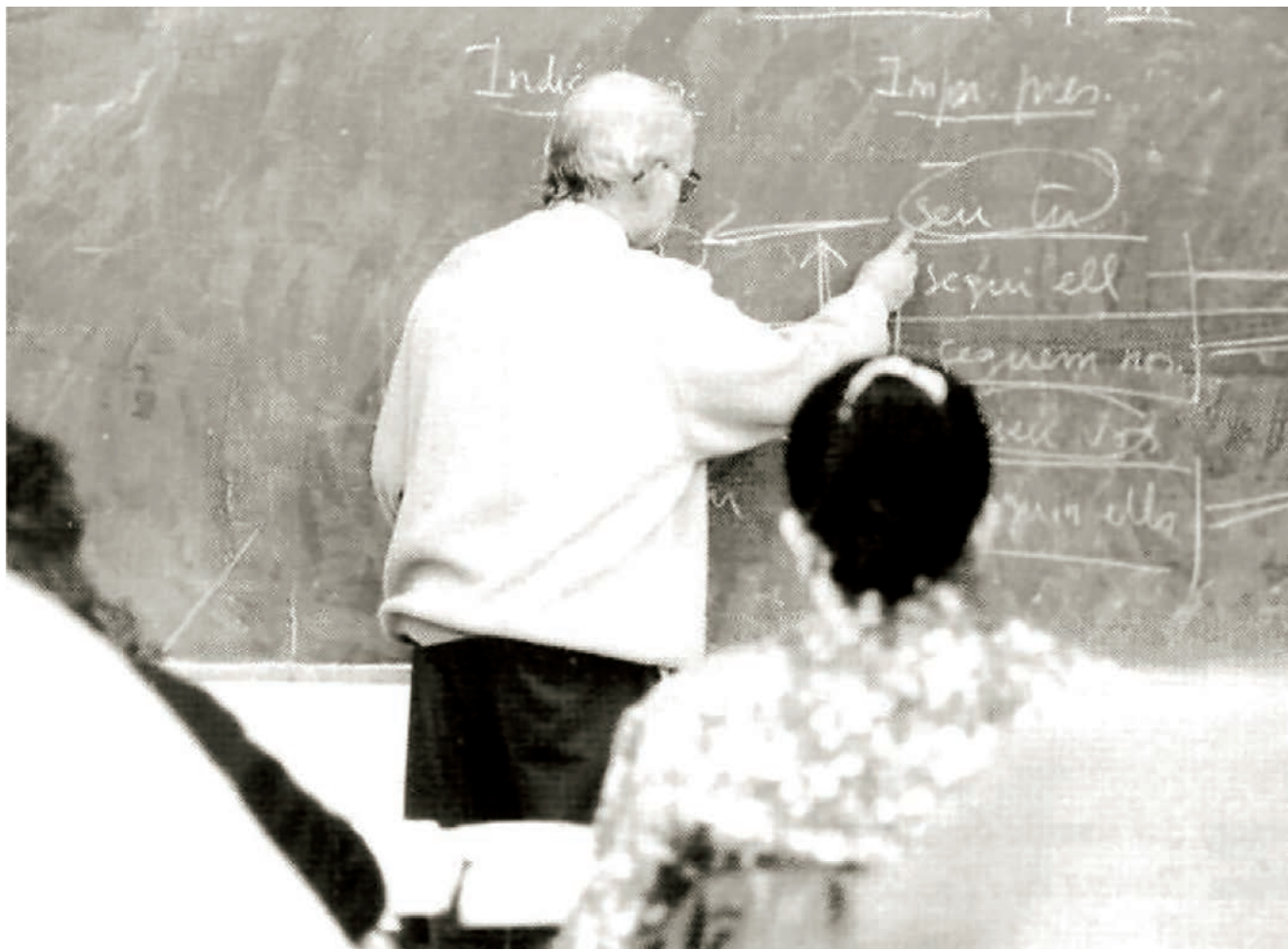
den, esnifant cola per mantenir-se en un estat de benestar aparent, aprenent tota mena de malifetes i endinsant-se de ple en el camí de la delinqüència, són un dels drames més forts que estem vivint actualment a les grans ciutats.

Quan l'Abdul m'ensenya contentíssim el mòbil que, segons ell, ha aconseguit per deu euros, i em demana que li pagui la targeta, riu amb picardia quan li pregunto, fent-me la despistada, qui l'hi deu haver pogut vendre tan barat...

El més greu de la situació dels extutelats és que els deixem amb permís de residència però sense permís de treball

Mn. Albert Palacín, un exemple de l'aportació de l'Església al món de les lletres i la cultura catalana durant el franquisme i la transició

Una vida de servei a la llengua catalana



Mn. Palacín explicant els verbs a la classe de COU C de l'Institut Narcís Oller de Valls el desembre del 1990.

L'aportació de l'Església a la cultura i la llengua catalana és una realitat que només es pot entendre gràcies a l'esforç desinteressat de molts preveres i religiosos i religioses que han dedicat gran part de la seva vida a la difusió i a l'ensenyament. Un exemple d'aquestes persones que han compaginat la tasca pastoral amb la recuperació i preservació del català el trobem en la figura de Mn. Albert Palacín, actual capellà de la Comunitat de la Sagrada Família-Casa Sant Josep dels Germans de les Escoles Cristianes de la ciutat de Reus.

La trajectòria dels més de 57 anys de sacerdoti de Mn. Palacín no es pot entendre sense fixar-nos en la gran tasca educativa i contributiva al món de les lletres catalanes, que va dur a terme fins i tot durant l'època del franquisme, en un moment en què tota l'educació de les escoles era en castellà.

Mogut pel seu interès per la llengua catalana i la formació que va rebre dels seus pares, que eren professors, va exercir durant molts anys de mestre al Col·legi de la Mercè de Montblanc (d'on posterior-

ment en seria el plebà) i a l'Institut Narcís Oller de Valls. Gràcies al seu esforç, molts alumnes que havien nascut en el temps del règim van adquirir els coneixements suficients per escriure en català i parlar-lo adequadament.

El seu interès per l'ensenyament de la llengua continua viu a l'actualitat, com ho prova el fet que fins fa poc impartia classes de català a un grup de MENAs de Reus, un exemple més del gran servei que ha ofert a favor de la llengua i cultura catalana.

Classes de català a Montblanc durant el franquisme

Com explica el mateix Mn. Palacín, el principal culpable que s'hagi dedicat gran part de la seva vida a ensenyar el català va ser el bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra Joan Martí Alanís (1928-2009). Alanís va ser nomenat director del Col·legi de la Mare de Déu de la Mercè de Montblanc l'any 1957 per decisió del cardenal Benjamín de Arriba y Castro, i va ocupar aquest càrrec fins al 1966, just l'any en què Mn. Palacín

«Tot i tractar-se d'unes classes una mica clandestines, mai no vam tenir cap problema de prohibicions»

va arribar a la capital de la Conca de Barberà. Abans de plegar com a director, Alanis va demanar a un recent ordenat Albert Palacín que s'ocupés de l'ensenyança del català: «Abans de marxar a Roma em va dir: "Mira Albert, tu et cuidaràs del català i del dibuix"».

D'aquesta manera, des del curs 1966-67 fins l'any 1999 Mn. Palacín va exercir la docència al Col·legi de la Mercè utilitzant com a eines bàsiques la gramàtica *Signe* i les *Trameses* (editades a Reus el 1966) per ensenyar el català als alumnes, una tasca que no va ser fàcil atesa la situació que vivia el país: «Després de la fundació del col·legi, el català només s'ensenyava a l'hora d'esbarjo, i els nens hi anaven de manera voluntària. Quan jo vaig entrar-hi de mestre, ja vaig poder fer les classes en hores lectives, però està clar que oficialment no constava enlloc.» En aquest sentit, el paper de l'arquebisbat de Tarragona sempre va ser essencial a l'hora de garantir l'ensenyança del català a l'escola, com explica Mn. Palacín: «Tot i tractar-se d'unes classes una mica clandestines, mai vam tenir cap problema de prohibicions. Sempre vam tenir la protecció del paraigua que ens donava el fet de ser un col·legi del bisbat i ningú mai no ens va dir res.»

Mn. Palacín recorda amb un afecte especial de la seva època al Col·legi de la Mercè la participació en un concurs escolar de català organitzat pel Centre de Lectura de Reus el 1970, en el qual els seus alumnes van sortir-ne guanyadors: «S'hi van presentar moltes escoles, però els nois van guanyar els tres primers premis. Recordo que d'aquesta promoció hi havia l'actual alcalde de Montblanc, Josep M. Andreu, i Josep M. Porta, que després seria director de l'Arxiu Comarcal. Tots van estar molt contents de poder tornar a casa amb els guardons, que encara conservo.» Aquest concurs va ser un dels molts en què van participar els seus alumnes, als quals Mn. Palacín sempre va aconseguir estimular perquè seguissin aprenent i estimant la llengua catalana.

A més del Col·legi de la Mercè, a l'edat de 50 anys també va ser professor de llengua i literatura



«Distingíem les classes de català de la catequesi, però la veritat és que tot ho fèiem en ambients eclesiàstics, a les parròquies, i amb el jovent»

catalana a l'Institut Narcís Oller, de Valls: «Vaig conviure-hi amb excel·lents companys, sobretot amb els del seminari de català i el seu director, Josep Pallàs. Allí em vaig poder dedicar també a la investigació i publicació dels balls parlats, el primer dels quals va ser "El ball de Sant Pere Ermengol"».

L'ensenyament del català més enllà de l'escola

Gràcies a l'èxit que van tenir les classes de català que impartia Mn. Palacín al Col·legi de la Mercè, un gran nombre d'adults de Montblanc no van tardar a demanar a Mn. Palacín que organitzés també cursos de català per a adults i per a infants fora de l'horari escolar. Ell, sempre disposat a ajudar, va demanar el suport de l'arquebisbat i va tirar endavant nous cursos extraescolars: «Per poder ensenyar a més gent de fora l'escola vaig començar a fer classes a l'antic edifici de les monjes. Impartia classes de català als més joves amb l'ajuda de Josep M. Porta, que s'encarrega-

Mn. Palacín, a la dreta, va rebre un gran homenatge el seu últim dia com a plebà de Montblanc el 2015.



va de la part de país i ensenyava geografia i història catalana.» El 1969, aquests cursos es van ampliar també cap als més grans, a qui va impartir classes (encara en la clandestinitat) per instruir-los en la gramàtica i ortografia catalanes.

Posteriorment, quan va ser nomenat vicari de l'Espluga de Francolí, les mateixes famílies d'aquest poble també van demanar a Mn. Palacín que hi organitzés curssets de català: «Em van demanar que fes classes, i vam preparar un cursset infantil al casal. Allí vaig conèixer la gent del centre excursionista, amb els quals fèiem moltes sortides amb gent que m'estimo molt.» Com explica Mn. Palacín, tots aquests curssets extraescolars van ser molt importants per apropar el català a unes generacions que mai no l'havien estudiat: «En aquell temps la gent parlava català però no estava acostumada a escriure'l. De mica en mica, els joves el van anar aprenent, però a la gent gran li va costar més.»

Tant aquests cursos com la seva participació als casals i als centres excursionistes van ser també una

manera de poder fer catequesi, ja que com explica Mn. Palacín, tot es feia sempre en ambients eclesialstics: «Distingíem les classes de català de la catequesi, però la veritat és que tot ho fèiem en ambients eclesialstics, a les parròquies, amb el jovent... i tothom em va acceptar sempre molt bé.»

Una vida exemplar

La gran trajectòria pastoral i educativa de Mn. Palacín a totes les parròquies en les quals ha estat ha fet que hagi rebut un gran nombre de reconeixements, entre els quals en destaquen el seu nomenament com a fill adoptiu de Blancafort (arquebisbat de Tarragona) l'any 1998, o el premi d'Actuació Cívica que va rebre el 2004 per part de la Fundació Lluís Carulla de Barcelona. Aquests dos reconeixements són només una petita mostra de tot el que ha fet Mn. Palacín a favor de la integració i la cultura i llengua catalana, una tasca que sempre ha anat precedida evidentment, del seu compromís en la fe.

RàdioEstel

espai de trobada, participació i diàleg

Freqüències

- 106.0 Bossost
- 107.5 Andorra
- 104.8 La Cerdanya
- 105.0 La Seu d'Urgell
- 98.4 Osona
- 103.4 Girona
- 91.5 Lleida
- 93.7 Catalunya Central
- 105.6 Barcelona
- 98.9 El Garraf
- 100.6 Tarragona
- 96.1 Tortosa

Freqüències RàdioEstel

- 106.6 FM **Comarques de Barcelona:** Barcelonès, Vallès Occidental, Vallès Oriental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maestrat
- 93.7 FM **Catalunya central:** Segarra, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental
- 100.6 FM **Comarques de Tarragona:** Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Gaiard
- 103.4 FM **Comarques de Girona:** Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva
- 90.1 FM **Tortosa:** Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià
- 96.9 FM **El Garraf:** Garraf i Baix Penedès
- 98.4 FM **W6:** Osona
- 91.5 FM **Lleida:**
- 104.4 FM **La Cerdanya:**
- 105.6 FM **La Seu d'Urgell:** Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noya i Segarra
- 100.0 FM **Era Val d'Aran:**
- 107.5 FM **Principat d'Andorra:**

actualitat, Església, esports, Solidaritat, Cultura, online, Radioestel.cat, a la carta

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Tortosa, 90.1
Vic, 98.4 / El Garraf, 96.9 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Bossost, 106.0 / Andorra, 107.5

emiser Facility Services
Gestionem capacitats

2020

**OBRE LES PORTES DE LA TEVA EMPRESA AL FUTUR
FELIÇ 2020 FELIÇ FUTUR**

Obre les portes de la teva vida a EMISER: a la inserció, la igualtat, l'actitud, la professionalitat... al futur. A milers de treballadors discapacitats, capaços de donar-ho tot per la teva empresa. Aquest és l'objectiu d'EMISER, Centre Especial de Treball, des de 1990. I també ha de ser el teu: incorporar al mercat laboral i a la societat a aquestes persones. Et desitgem unes bones festes, un feliç 2020 i un feliç futur.

I com cada any, et convidem a col·laborar amb nosaltres amb la Targeta Solidària per a Aliments de Càritas. Fes el teu donatiu, a partir d'1€, a www.caritas.barcelona/és/fes-un-donatiu/. Moltes gràcies. 93 846 61 11 - www.emiser.es

Càritas
Diocèsana de Barcelona

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat



El lliurament del pal·li

El pal·li és un ornament que empenen el Papa i els arquebisbes metropolitans. Té forma d'una faixa circular per damunt de la qual pengen dues tires rectangulars que es col·loquen sobre el pit i l'espatlla de l'arquebisbe en celebrar l'eucaristia, damunt la casulla. El pal·li és de llana blanca, amb diverses creus negres, per a simbolitzar les ferides de l'Anyell de Déu. En tres d'elles s'hi col·loquen claus de metall en record dels claus de Jesucrist crucificat. Alguns Pares de l'Església han vist també en aquestes creus el record de la creu del Senyor, que l'arquebisbe ha de portar amb més diligència i amor.

Des del segle V, aquesta va ser la marca distintiva de l'episcopat, tot i que a Occident, a partir del segle VIII, el pal·li esdevé el signe quasi exclusiu dels arquebisbes metropolitans. En aquest sentit, a partir de l'any 735, és el papa Gregori III (731-741) qui el donarà als metropolitans en signe de comunió amb la seu romana. Amb tot, també aquesta insígnia serà donada pel Papa, a títol personal, a altres bisbes. A partir del segle XVI la data de recepció del pal·li esdevé fixada, de forma simbòlica, el dia 29 de juny de cada any, solemnitat dels sants apòstols Pere i Pau. En revisar els drets dels arquebisbes metropolitans, el papa sant Pau VI, l'any 1978, va derogar el privilegi de donar el pal·li a altres bisbes, per tal que, segons ell, aparegui més clarament la significació del arquebisbe metropolità. Finalment, el papa Francesc, ara farà quatre anys, va modificar el protocol de la imposició

del pal·li i va decretar que, per a subratllar la sinodalitat en la vida de l'Església, l'entrega del pal·li es farà en privat el dia de Sant Pere, per a portar a terme, més tard, una entrega solemne i pública, feta pel nunci apostòlic o per un altre bisbe designat pel Papa, a la catedral metropolitana, essent-hi presents els altres bisbes de la província eclesiàstica.

És per aquest motiu que tinc el goig de comunicar-vos que el proper dissabte, dia 21 de desembre, a les 12 del migdia, a la catedral metropolitana de Santa Tecla de Tarragona, rebré l'entrega solemne i pública del pal·li que de forma privada el Papa em lliurà a Roma el 29 de juny passat. Hi participaran especialment els bisbes de la Província Eclesiàstica Tarraconense, però també la resta dels bisbes de Catalunya. Per aquest motiu, amb molt de goig, us convido a participar-hi, formant tots el poble sant de Déu que peregrina a Tarragona i a les nostres Esglésies.

El pal·li, ens digué el Papa el dia de Sant Pere, «recorda l'ovella que el pastor és cridat a portar sobre les seves espatlles; i és signe que els pastors no han de viure per a si mateixos». El pal·li és signe d'unitat i de comunió amb l'Església de Roma i implica estendre aquests llaços d'unitat i de comunió amb els altres bisbes i amb les Esglésies veïnes, per tal que, en unitat pastoral, puguem treballar conjuntament i viure la llibertat de l'Evangelí, que és una llibertat en l'amor que sap comprendre les diferències, perquè és la llibertat dels fills de Déu i dels germans de Jesús.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona



La petja del papa Francesc

Aviat farà set anys d'ençà de la primera aparició pública del papa Francesc. Tots estàvem expectants i l'Església vivia amb emoció el relleu en el ministeri petrí. Avui, en ple temps d'Advent, us convido a reflexionar sobre el que, fins ara, ens ha volgut dir el bisbe de Roma.

En el seu pontificat, el Sant Pare ha anat marcant una ruta, una nova manera de fer amb un missatge que ha arribat a catòlics i a no catòlics. Fa un mes, a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, vam celebrar el congrés *L'aportació del papa Francesc a la teologia i a la pastoral de l'Església*, en què vam reflexionar sobre el seu pensament i sobre la seva praxi. En el camí que el Papa ha traçat, teologia i pastoral són les dues cares d'una mateixa moneda, no es poden separar: fa teologia des de la realitat i fa pastoral des de la teologia.

El papa Francesc no se sent còmode fent només una «teologia d'escriptori», sinó que també vol fer una «teologia de genolls»

basada en l'experiència i en la pregària. Imagina una Església sempre disposada a sortir del seu confort i bolcada totalment en la missió, una missió que potser no serà un camí de roses ni serà sempre aplaudida, però què no s'aturarà en el seu desig de fer d'aquest món un lloc més humà i més fratern.

El Papa parla amb frases eloqüents, però, sobretot, parla amb els seus gestos i amb les seves accions. El Papa vol que l'Església vegi i observi les necessitats de les persones *in situ*, vol que anem a la perifèria a trobar els pobres, a escoltar-los i a atendre'ls. L'Església ha de ser mare de misericòrdia, amiga dels pobres i que parli al cor als seus fills.

Les paraules del Papa ressonen extramurs, més enllà dels llocs de culte, van dirigides a tots, creients i no creients. El papa Francesc se sent un pastor a qui el Senyor ha encarregat guiar no només el seu ramat, sinó també les altres ovelles que no són d'aquest ramat, però que escoltaran la veu de Jesús i

esdevindran un sol ramat (cf. Joan 10,16).

El Papa surt al carrer i no ens deixa indiferents amb els seus comentaris, és un bon comunicador, ens sorprèn quan parla, perquè parla sense embuts, amb un llenguatge directe i personal. Escurça distàncies amb expressions quotidianes, molt entenedores i amb metàfores suggeridores. És un pastor que sovint ens fa tocs d'atenció fraterns perquè reaccionem davant la injustícia humana, davant la indiferència vers els altres i davant la destrucció de les persones i del planeta.

El magisteri del Papa se centra en la misericòrdia evangèlica i en el diàleg, dos elements clau per reconstruir un món que amenaça ruïna i que, si no hi fem res, s'esfondrarà. El Papa mira el futur amb una mirada de fe i d'esperança, font de la qual és l'alegria de l'evangeli.

Benvolguts germans i germanes, aquest temps d'Advent us animo a reflexionar sobre el missatge del papa Francesc i a caminar tots junts seguint les seves petjades.

COMENTARI DE LA PARAULA

Ets tu el qui ha d'obrar-ho, o n'hem d'esperar un altre?



GLÒRIA MONÉS

Ens trobem ja en el tercer diumenge d'Advent i encara no hem tingut l'avinentsa de parlar de Joan el Baptista, precisament la figura central d'aquest temps d'Advent que precedeix la festa de Nadal. I, a més, ens haurem de conformar amb el passatge que llegirem avui. Sabem que «Herodes havia fet agafar Joan, l'havia encadenat i el tenia tancat a la presó, a causa d'Herodias, la dona del seu germà Filip» (Mt 14,3). Quan Jesús, però, va saber que Joan havia estat empresonat, deixà de batejar en el Jordà (cf. Jn 3,22.26;4,1) i es retirà a Galilea (Mt 4,12). Les obres que realitzà a Cafarnaüm tingueren gran ressonància i arribaren a oïdes de Joan que estava a la presó. El missatge que aquest li transmet per mitjà del seus deixebles, segons la versió del Còdex Beza: «Ets tu el qui ha d'obrar-ho, o n'hem d'esperar un altre?», reflecteix el gran impacte que li havien produït «les obres» que Jesús anava fent entre els malalts i desvalguts. Sense dubtar de Jesús, Joan Baptista s'estranya de les obres que Jesús està realitzant, ja que, a parer seu,

no es corresponen amb el tipus de Messies que ell havia predit. Jesús no respon amb paraules, sinó amb fets indiscutibles que inauguraven l'era messiànica, sense però fer recurs a cap tipus de violència contra els romans, com la majoria esperava, sinó amb tota mena d'obres d'amor i alliberadores. A fi d'evitar males interpretacions per part dels deixebles de Joan que adoraven el seu mestre, formula en positiu una advertència que les talli de soca-rel: «I feliç és aquell qui no s'escandalitzi de mi!» Amb Joan ha culminat una època preparatòria de l'adveniment del Messies; Jesús ha inaugurat els temps del Regne: «En veritat us dic: entre els nascuts de les dones no n'ha aparegut cap de més gran que Joan Baptista.» No es podia fer un elogi més gran d'un humà i, a la vegada, més aclaridor de la nova època que aquell preanunciava: «Tanmateix, el més petit en el Regne dels cels és més gran que ell.»

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

Per què els àngels només anuncien el naixement de Jesús a uns pastors?

Val la pena destacar el contrast que hi ha entre el naixement de Joan Baptista i el de Jesús. Mentre que en Joan l'ambient és de joia i festa, enmig dels seus parents i veïns que venen a felicitar els pares, en el naixement de Jesús regna la soledat. L'ombra de la creu es projecta ja sobre els primers dies de la vida de Jesús. Els primers a qui es revela la bona nova del naixement de Jesús són uns pastors, representants dels pobres i dels senzills, que seran també els primers a rebre la paraula de Jesús (Lc 4,18), a la sinagoga de Natzaret.

Els pastors són els primers misatgers de l'encarnació de Déu. Per què justament ells? Els fariseus els consideraven pecadors (no anaven a la sinagoga, pasturaven en camps d'altra gent...) i els menyspreaven. Però van tenir un sentit especial per detectar que havia nascut l'Infant diví, el cant dels àngels els ho feia saber. Els pastors, que guarden els seus ramats, és ben evident també que tenen un sisè sentit per descobrir la cova on ha nascut Jesús. Van a adorar-lo i el vetllen, tal com durant la nit vetllen els seus ramats. Mentre altres dormen, ells vetllen. Estan a l'aguait per si ve un llop o un lladre amb pas furtiu per robar una ovella. Els pastors són persones que escolten, paren l'orella als sorolls de la nit. L'oïda no dorm mai. Tot escoltant, acollim el que s'ofereix a la nostra oïda. Ens ensenyen l'art d'escoltar i admirar. Per això, és evident que els pastors estan més ben disposats a acollir Jesús l'Infant diví, que vol néixer entre ells.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA.CRISTIANA.CAT

Diumenge III d'Advent

Lectura primera

Is 35,1-6a.10

Déu mateix us ve a salvar

Lectura del llibre d'Isaïes:

La terra eixuta i el desert estan de festa, d'alegria l'estepa floreix. La seva florida s'esbadella com l'iris, s'engalana i crida de goig. Li han estat donades la glòria del Líban, les gales del Carmel i de Saron. Són ells els qui veuran la glòria del Senyor, la majestat del nostre Déu. Enrobustiu les mans que es deixen caure, afermeu els genolls que no s'aguanten. Digueu als cors alarmats: Sigueu valents, no tingueu por! Aquí teniu el vostre Déu que ve per fer justícia; la paga de Déu és aquí, és ell mateix qui us ve a salvar. Llavors es desclouran els ulls dels cecs i les orelles dels sords s'obriran; llavors el coix saltarà com un cérvol i la llengua del mut cridarà de goig. Tornaran els qui el Senyor ha rescatat, entraran a Sió cridant de goig i una alegria eterna coronarà els seus caps. Hi haurà festes i alegria, i fugiran les penes i els gemecs.

Salm responsorial

145

El Senyor fa justícia als oprimits, dona pa als qui tenen fam. El Senyor deslliura els presos.

R. Senyor, veniu a salvar-nos.

El Senyor dona la vista als cecs, el Senyor redreça els vençuts. El Senyor estima els justos; el Senyor guarda els forasters. *R.*

El Senyor manté les viudes i els orfes, i capgira els camins dels injustos. El Senyor regna per sempre, és el teu Déu, Sió, per tots els segles. *R.*

Al·leluia

Is 61,1

L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, m'ha enviat a portar la Bona Nova als desvalguts.

Lectura segona

Jm 5,7-10

Mantingueu fermes els vostres cors, que la vinguda del Senyor és a prop.

Lectura de la carta de sant Jaume:

Tingueu paciència, germans, fins que vingui el Senyor. Mireu com el pagès espera els fruits preciosos de la terra, prenent paciència fins que les pluges primerenques i tardanes l'hauran assaonada. Igualment vosaltres tingueu paciència, refermeu els vostres cors, que la vinguda del Senyor és a prop. Germans, no us queixeu els uns dels altres, perquè no hàgiu de ser judicats; penseu que el jutge ja és a les portes. Voleu, germans, un exemple de paciència en els mals tractes? Preneu el que us donen els profetes que van parlar en nom del Senyor.

Evangelí

Mt 11,2-11

Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, Joan, que era a la presó, va sentir dir el que feia Crist, i va enviar els seus deixebles per preguntar-li: «Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?» Jesús els va respondre: «Aneu a anunciar a Joan el que veieu i el que heu sentit dir: els cecs hi veuen, els invàlids caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els desvalguts senten l'anunci de la bona nova, i feliç aquell que no quedarà decebut de mi.» Mentre ells se n'anaven, Jesús es posà a parlar a la gent de Joan: «Què heu

sortit a veure al desert? Una canya sacsejada pel vent? Doncs, què hi heu sortit a veure? Un home vestit delicadament? Els qui porten vestits delicats viuen als palaus dels reis. Doncs, què hi heu sortit a veure? Un profeta? Sí, ho puc ben dir, i més que profeta: és aquell de qui diu l'Esclusiva: "Jo envio davant teu el meu missatger, perquè et prepari el camí." Us ho dic amb tota veritat: Entre tots els qui les mares han portat al món no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista; tanmateix el més petit al Regne del cel és més gran que ell.»



Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 3)

Desembre

15. DIUMENGE

Diumenge III d'Advent, Morat. Lectures: Isaïes 35,1-6a.10 / Salm 145 / Jaume 5,7-10 / Mateu 11,2-11
SANTORAL: beat Bonaventura de Pistoia, prev.; Cristiana, mr.; Urber, prev.; Valerià, b.

16. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Nombres 24,2-7.15-17a / Salm 24 / Mateu 21,23-27. Barcelona, Tarragona i Urgell: Sant Josep Manyanet (MO), Blanc.
SANTORAL: Adelaida de Borgonya; Albina, vg. i mr.; Ananies, Azaries i Misael; beata Maria dels Àngels, rel.

17. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Gènesi 49,1-2.8-10 / Salm 71 / Mateu 1,1-17
SANTORAL: Esturmí, ab.; Francesc de Sena; Joan de Mata, prev. i cofund.; Llätzer, b.

18. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 23,5-8 / Salm 71 / Mateu 1,18-24
SANTORAL: Mare de Déu de l'Esperança. Adjutori, mr.; Gracià, b.

19. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Judit 13,2-7.24-25a / Salm 70 / Lluc 1,5-25
SANTORAL: Anastasi I, p. i mr.; Eva; Fausta, mr.; Nemesi, mr.; beat Urbà V, p.

20. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 7,10-14 / Salm 23 / Lluc 1,26-38
SANTORAL: Benjamí, patr.; Domènec de Silos, ab.; Macari, prev. i mr.

21. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Càntic 2,8-14 / Salm 32 / Lluc 1,39-45
SANTORAL: Glicerí, prev. i mr.; Pere Canisi, prev. i doctor; Severí, b. i mr.; Temístocles, mr.



El Sant 16 DESEMBRE

Ananies, Azaries i Misael

El cristianisme reconeix com a sants nombroses figures de l'Antic Testament, encara que no arribessin a conèixer Jesucrist. Són sobretot patriarques i profetes, però també personatges molt menys destacats, com ara Ananies, Azaries i Misael (segles VII - VI aC).

Durant la deportació del poble d'Israel a Babilònia aquests tres joves jueus, companys del profeta Daniel, eren funcionaris de la cort reial. Tot semblava anar-los prou bé fins que es van veure obligats a adorar una de les divinitats babilòniques. En negar-s'hi, el rei Nabucodonosor II els va condemnar a ser cremats vius dins d'un forn. Tanmateix, Ananies, Azaries i Misael en van sortir miraculosament il·lesos gràcies a la intervenció d'un àngel enviat per Déu, d'una manera semblant com Daniel va sortir indemne de la gàbia dels lleons. Amb aquest miracle es va posar de manifest que el Déu d'Israel era l'únic veritable. Posteriorment l'Església va veure en els tres joves una prefiguració dels màrtirs cristians.

No ens oblidem del culte

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Professor de l'Institut Superior
de Litúrgia de Barcelona



Pocs anys després de la promulgació de la constitució litúrgica del Concili Vaticà II, algunes veus ja alertaven d'una mutació en el cor de la fe cristiana. Feien referència al procés de secularització que caracteritzava aquella època, quan es posava ja en discussió l'anomenat cristianisme religiós. Hom afirmava que s'estava assistint al pas d'una visió de la realitat on quedava clarament subratllat el primat de Déu a una visió que reivindicava, per contra, la primacia de l'home. Aquesta dinàmica, en conseqüència, no deixava espai per al cristianisme fonamentat en models religiosos i culturals. Es defensava que només es podia comprendre i acceptar un cristianisme presentat com a religió per a l'home. Les referències, en aquest nou paradigma creient, quedaven reduïdes a la certesa de la misericòrdia del Pare i a una gran llei de la caritat fraterna.

Evidentment, des d'aquesta perspectiva, l'existència cristiana té poc a veure amb les qüestions del culte retut a Déu. Tanmateix, aquesta manera de comprendre les coses, significa una clara ruptura amb el que plantejà el Vaticà II. I qui ho defensava es posava en sintonia amb una interpretació aliena a la *mens* del magisteri conciliar.

Sacrosanctum concilium afirma, repetidament, que «la sagrada litúrgia és principalment culte de la Divina Majestat» (SC 33). És més, els qui per raó de la fe i del baptisme, són membres del Cos místic de Jesucrist, exerceixen

el culte públic íntegre en les accions litúrgiques (cf. SC 7).

El mateix text conciliar deixa clar que la participació activa dels fidels, que tant i tant defensa i promou per raó de la mateixa naturalesa de la litúrgia, arriba al seu punt cim quan els cristians esdevenen una ofrena al Pare en tot el que són i el que fan, de tal manera que és necessari que aprenguin a oferir-se a Déu juntament amb la Víctima divina, adés en l'altar del sagrament, adés en l'altar de la caritat fraterna. És a dir, es tracta tots els qui participen en l'acció litúrgica, especialment en l'eucaristia, compreguin que sobre l'ara del sacrifici hi ha el misteri de la seva pròpia existència salvada. D'aquesta manera, tota la vida cristiana, sacerdotal per raó del baptisme que ens ha unit a l'únic Gran Sacerdot, esdevé un espiritual acte de culte.

Educar adequadament els fidels a participar en la litúrgia significa portar-los, pas a pas, a aquesta adoració a Déu que Crist inaugurarà, bo i ajudant-los a expressar amb formes culturals, externament manifestades, aquella mateixa entrega amb què Crist s'oferí al Pare. Així, doncs, d'aquí es desprèn que tota acció litúrgica ha de ser un signe evident als nostres ulls d'aquesta sublim realitat, a través d'un precís i harmònic *ars celebrandi*. Per tant, en les nostres celebracions litúrgiques no oblidem que estem donant culte a Déu.



La joia de la professió perpètua

REDACCIÓ

El 10 de novembre, a la casa mare de les Germanes de Nostra Senyora de la Consolació, de Jesús-Tortosa, dues germanes van celebrar la seva professió perpètua: Ana Belén Soriano Diones, d'Onda (Castelló), i Thais Mor Puig, de Roquetes (Tarragona). Dues joves senzilles que van dir *sí* al Senyor per a sempre. L'eucaristia va ser presidida pel bisbe de Tortosa, Mons. Enric Benavent.

«Atretes per la força del teu Amor, reconèixer-te Senyor, Déu de la meua vida.» Amb aquestes paraules vam ser invitats i convocats a aquesta celebració. I és que no hi ha res més senzill que obrir-se a l'Amor, reconèixer-lo i llençar-se a estimar com Ell.

La celebració va estar plena de gestos, però el més gran va ser, una vegada més, la donació. La donació de Jesús en el ministeri de l'Eucaristia i la donació de dues vides que es van lliurar a l'Amor. Tots els qui vam viure aquest moment coincidim en la bellesa i la senzillesa de cada detall. «Sigues fidel a la missió que se't confia.» Aquest va ser el desig que la mare general Antonia Munuera va tenir per a cada una d'elles. Posteriorment, Ana Belén va tornar a Villacañas (Toledo) i Thais a Saragossa, on, des d'allò quotidià i concret de la vida, continuen sent instruments de misericòrdia i consolació per a tots els que caminem amb elles.

Actualment la Thais viu a Saragossa, on comparteix amb una comunitat de nou germanes la missió de transmetre la consolació a través de l'educació. Per a ella són «un gran exemple de vida religiosa». La seva vocació, reconeix, ha estat «un camí de passes petites, de resistències, d'acompanyament i de deixar-me guiar».

Aquest temps de vida consagrada «m'ha servit per consolidar més la vocació i discernir si aquest era el camí que volia i havia de seguir. Uns anys en què he fet experiència de vida comunitària, d'apostolat, de pregària... Un temps privilegiat que m'ha ajudat a arrelar-me com a dona consagrada, per donar-me als altres amb tot el que soc, fortaleces i debilitats».

Thais Mor Puig va acollir els vots perpetus «des de l'agraïment, perquè una sempre se sent petita davant de Déu, que és el qui ha elegit primer. També amb molta alegria». «És un dia i un temps de preparació —assegura la Thais— que es viu amb molta intensitat, recordant els moments bons i els més complicats, que m'han ajudat a arrelar la meua vocació. Moments necessaris per poder pronunciar aquest *sí* per a sempre.»

I posa en relleu que «els acullo des del que soc, amb la meua veritat, la meua senzillesa i el meu desig profund de lliurar tota la meua vida als altres, per tal de ser reflex de Jesús i també de la nostra fundadora, santa Maria Rosa Molas».

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Confessions eternes

A la meua parròquia hi ha un horari de confessions, però només hi ha un sacerdot al qual, sovint, li toca celebrar missa. Això fa que estigui poc temps per confessar i que algun feligrès abusi d'aquest temps. Potser seria convenient posar un rètol on es digués «només confessions» i establir més horaris per a diverses consultes.

Mai no estem contents. Si la gent no es confessa i no hi ha confessors, malament; si ho fan, també malament. D'entrada, li diré que m'alegro que a la seva parròquia hi hagi confessors disponibles i penitents amb ganes de rebre el sagrament. Pel que fa al que vostè m'explica, cal dir que amb bona voluntat i organització se soluciona fàcilment. Per part dels penitents, potser es demanaria una mica de comprensió i si cal demanar una hora concertada al sacerdot per a la confessió. Ho farà amb molt de gust, ja que per moltes ocupacions que tinguem els sacerdots sempre hi ha prioritats. A mi m'encantaria tenir cada dia tres o quatre hores concertades per confessar i orientar espiritualment. Com canviarien les nostres parròquies! També és fàcil derivar per a un altre moment aquelles persones que necessiten més orientació o simplement volen parlar. Quina necessitat tenen moltes persones de ser escoltades personalment amb paciència i caritat! I atendre i escoltar és un gran ministeri. Per això em sembla molt poc adient el rètol que vostè proposa. Em recorda la proposta que fa anys un sacerdot novell que presumia d'haver estudiat molta teologia va voler posar un rètol que dia: «Només pecats mortals.» Sortosament aquest sacerdot va recuperar el seny amb l'exercici del ministeri i el tracte assidu amb les persones. Deixem que la gent s'acosti amb llibertat i confiança. Més tard, després d'haver escoltat, ja es decidirà. Aprofito l'ocasió per recordar a tots els lectors que som en temps d'Advent i que ens ajudarà molt a preparar la vinguda del Senyor una bona confessió. I els sacerdots agraiem que ens feu treballar molt.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Les «misses de carrer»

S'acosta el Nadal. I com a pòrtic bellíssim, en molts pobles d'Andalusia hi ha tradicions al voltant del portal de Betlem. Per exemple, a Priego de Córdoba se celebren les *Mañanitas*, i es recorren els carrers amb cants que fan al·lusió al viatge de Josep i Maria, de Natzaret a Betlem. A Hinojosa del Duque, poble de la muntanya cordovesa, se celebren les anomenades «misses de carrer». Cada dia, un carrer de la població organitza la «missa» a la parròquia de sant Joan Baptista, amb l'establia col·locada ja a l'altar major, on apareixen només les imatges de la Mare de Déu i sant Josep. I en altres pobles, grups de cantors impregnen els carrers i les places amb melodies nadalenques, al·lusives al Naixement de l'Infant Jesús. Tant de bo que mai no es perdin aquests costums que van brollar en el transcurs dels anys a l'ànima dels nostres pobles. Seria una llàstima que el Nadal fos com un costum o una tradició qualsevol. Perquè és cert que estem acostumats a sentir que «Déu ha nascut en una establia». I ja no ens sorprèn ni ens commou un Déu que s'ofereixi com un infant. Ho diu Antoine de Saint-Exupéry al pròleg del seu deliciós *El petit príncep*: «Totes les persones grans han estat al principi nens. Però pocs se'n recorden.» Se'ns oblida què és ser infants. I se'ns oblida que la primera mirada de Déu, en apropar-se al món, ha estat «una mirada d'infant». Però aquesta és justament la gran notícia del Nadal. Déu és i continua sent Misteri. Però ara sabem que no és un ésser tenebrós, inquietant i terrible, sinó Algú que se'ns ofereix proper, indefens, entrançable, des de la tendresa i la transparència d'un infant.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Respectar la natura, una obligació

Al llibre del Gènesi hi llegim: «Tots els animals de la terra, els ocells, les bestioles que s'arrosseguen per terra i tots els peixos del mar us respectaran i us temeran, perquè els poso tots a les vostres mans.» Després de segles de civilització, d'avenços tecnològics, de colonització de continents, l'ésser humà es creu superior i amb dret a destruir el medi ambient?

El capitalisme propugna el guany a tota costa, siguin persones, animals, plantes, aire o aigua. És cert que en les darreres dècades els grups ecologistes i també l'Església han sensibilitzat la societat sobre la necessitat de respectar totes les formes de vida existents al nostre planeta, però, què fem cadascun de nosaltres per millorar la natura? No siguem passius, cal que actuem, denunciem, que no sigui dit que ho vam veure venir i no vam saber què fer, pensem en les generacions futures.

TOMÀS GILI PALAU
Barcelona

Mare de Déu de Montserrat, protegiu-nos

Com a catòlic català, vull demanar públicament a la nostra patrona, la Mare de Déu de Montserrat, que beneeixi i protegeixi tots els presos polítics, tant els qui ja han estat jutjats i condemnats, com aquells qui encara estan a l'espera de judici; també aquells ciutadans que han sofert violència, lesions i han perdut ulls. Les meves pregàries són amb ells i a tots els tindrè presents cada dia. Els cristians no podem passar de llarg davant del patiment humà,

especialment el de les persones que tenim a la vora quan caminem cada dia en el decurs de la nostra vida.

MIQUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ
Tortosa

Un pressupost amb compromís

A l'economia espanyola li aniria molt bé poder fer el que va dir Christine Lagarde, en el primer discurs com a presidenta del Banc Central Europeu: «No augmentar la despesa de qualsevol manera, sinó augmentar-la per millorar la productivitat.» Però, tenim un problema. Espanya no pot, o no ha de gastar per no haver fet els deures per equilibrar els comptes públics. Als mateixos dies l'OCDE i la Comissió Europea ho han deixat clar. Ni l'OCDE ni la Comissió Europea, com és lògic, han valorat un possible govern del PSOE i Podemos, però han deixat clar que el nostre país ha de fer més esforços per reduir el deute públic. Pierre Moscovici, el comissari d'Economia, ha advertit que el Govern que resulti investit ha d'elaborar com abans millor un pressupost en el qual es compromet a la reducció dels desequilibris.

PEDRO GARCÍA
Sant Feliu de Guíxols

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

JOAN ANDREU PARRA

Andrea Tornielli, director editorial dels mitjans de comunicació de la Santa Seu

«L'Església no és el Papa, ni els bisbes, és el Poble de Déu»

En Andrea Tornielli (Chioggia, 1964) es percep la calma gestual i verbal deguda, probablement, a la seva formació en història de la llengua grega. De la solidesa de les llengües clàssiques a ocupar una alta responsabilitat al Dicasteri per a la Comunicació del Vaticà des de fa un any. Un espai, per tant, de presses i volatilitat on treballen més de 500 persones i al capdavant de les quals hi ha el laic Paolo Ruffini. És una de les persones que coneix més bé el papa Francesc, al qual reconeix com «el Papa de la Misericòrdia».

Vostè ha estat informant sobre el Vaticà des de fa 26 anys per a diferents mitjans. Ara li toca fer-ho des de l'altra banda de la barrera. Quina és la relació del papa Francesc amb els periodistes?

Li agrada tenir una relació humana i pastoral amb els periodistes i als seus col·laboradors ens ensenya que en primer lloc hi ha la persona humana. Generalment veiem que quan una relació només és estrictament professional no hi entra interessar-se per aquell periodista que és pare o mare, germà, marit... I, a més, no permet interpel·lar, influir o corregir la persona quan cal.

Des del Vaticà quin control exerceixen sobre les entrevistes?

El Papa dona molta llibertat als periodistes i prova d'això són les rodes de premsa que es fan durant el viatge de tornada amb avió de les visites apostòliques.

Les que concedeix a la televisió deuen ser diferents...

Efectivament, en aquests casos les preguntes les decideix el mitjà de comunicació, ara bé, la gravació la fa el Centre de Producció Televisiva del Vaticà. En qualsevol cas, les trobades del Papa amb periodistes es cuiden per les seves implicacions.

Això és perquè es posen en boca del Papa coses que no ha dit?

Hi ha una regla en tota entrevista: respectar el pensament del que es parlarà sense deformar-lo. I, en aquest sentit, el titular sempre ha de reflectir el que s'ha dit. Ara bé, hi ha periodistes que llancen preguntes-trampa, alguns provenen de mitjans que s'anomenen ells mateixos *catòlics* i que tenen per missió atacar diàriament el Papa. Això és una deformació del treball professional.

Suposem que una de les dificultats deu ser lidiar amb les *fake-news*.

Exactament, però la nostra actitud no és entrar en polèmica. A les xarxes socials qui més crida i qui simplifica, guanya més. Preferim una altra narració feta de testimonis de vida. Cal recordar que l'Església no és el Papa, ni els bisbes, és el Poble de Déu; una realitat molt més gran i que està inculturada en contextos molt diferents.

Quan l'Església apareix als mitjans, però, sol fer-ho la jerarquia.

Els mitjans prefereixen com a fonts la jerarquia abans que els laics i, a més, es busca la polarització, és a dir, posicions més tensionades en lloc de les moderades, per crear un titular o una polèmica que en realitat no existeix. També cal destacar que en els darrers anys hem viscut un nou clericalisme, semblava que els laics únicament havien de servir al projecte que donava la jerarquia. Avui els laics no tenen gaire espai a l'Església, però és fàcil guanyar-lo si hi ha ganes de voler treballar i comprometre's.

Quina és la seva feina com a director editorial del Vaticà?

La nostra feina ha de ser la de donar notícies i donar context. Molts cops es tendeix a presentar el papa Francesc com un fenomen innovador per a l'Església, es parla de «l'Església de Francesc», quan en realitat es tracta de l'«Església de Jesucrist». Moltes crítiques al Papa es fan des de la ignorància.

Posi'ns-en algun exemple.

Quan diuen que només parla d'em-

«A les xarxes socials qui crida més i qui simplifica, guanya més»

«Avui els laics no tenen gaire espai a l'Església, però és fàcil guanyar-lo si hi ha ganes de voler treballar i comprometre's»



Andrea Tornielli, convidat al Congrés del papa Francesc organitzat per l'Ateneu Sant Pacià, va mantenir un diàleg obert el 13 de novembre passat a l'església de Santa Maria de Badalona amb feligresos i altres persones interessades.

«La història és el veritable antídote en el temps que vivim, on tot és present»

grants i refugiats, primer de tot s'obliden referir moltíssimes altres coses que diu i també s'oblida la història de l'Església: Pius XII fa més de 60 anys i en el context posterior a la Segona Guerra Mundial va publicar la constitució apostòlica *Exsul familia* sobre ells i recordava que «la família de Natzaret a Egipte és el model dels immigrants de tots els temps». O quan el Papa es refereix a la qüestió econòmico-financera i alguns l'acusen de marxista-leninista. Sembla que hem oblidat la tradició de la Doctrina Social de l'Església, perquè, Pius XI, el 1931 a l'encíclica *Quadragesimo anno* (després del crack del 1929) parla de l'«imperialisme internacional dels diners». I si ens remuntem als Pares de l'Església, podem trobar textos molt incisius sobre la pobresa o la propietat privada. Ens correspon ajudar a veure aquesta història i tradició, perquè són el veritable antídote en el temps que vivim on tot és present.

El pontificat de Francesc se situa després del de Joan Pau II i Benet XVI. Què recull de tots dos?

Cadascú té el seu carisma. Francesc combina gestos profètics de Joan Pau II i paraules de Benet XVI. I afegeix una actitud que sap testimoni-

ar tendresa i proximitat. Ell parla de manera no analítica, ni abstracta, sinó explicant fets de vida.

Això es pot percebre en les homilies diàries de Santa Marta...

Sí. I aquesta és una de les novetats del seu pontificat: un Papa que es fa mossèn i que actualitza la Paraula de Déu. Es tracta d'homilies que no escriu, sinó que ha meditat abans al matí, durant la pregària, i que transmet des del seu cor.

Vostè ha acompanyat el papa Francesc en tots els seus viatges apostòlics. Quin ha estat el més complicat i quin el més agraït?

El més dur va ser el de Xile, per la situació dels abusos sexuals de l'Església. I el més agraït va ser el que va fer a les Filipines el gener del 2015 després d'un greu

tifó que hi havia hagut. De fet, allà ens vam trobar amb una climatologia molt complicada i recordo el Papa celebrant missa amb un impermeable groc sota una pluja torrencial. Ens veien persones que havien perdut els seus éssers estimats i el Papa es va deixar ferir per la realitat, va deixar de banda el discurs que tenia preparat i va parlar des del cor. També recordo gratament el viatge el setembre passat a Madagascar i Moçambic.

Quins Sínodes presenten els mitjans?

Només criden l'atenció uns pocs temes i es tapa la resta. Cal presentar la complexitat de tota la realitat: és veritat que els *virii probati* era un tema important en el recent Sínode de l'Amazones, però n'hi havia molts altres com el que representa l'Amazones i la seva cura per al nostre món o com evangelitzar en el context del pentecostalisme i altres grups creixents o el desenvolupament econòmic i financer davant del repte de la cura del medi ambient. En aquest sentit, convido a consultar al nostre portal d'internet *Vatican News* la síntesi que es feia de cada jornada del Sínode on sortien tots els temes que es van abordar.

REDACCIÓ
L'Ametlla de Merola

Comença una nova temporada d'«Els Pastorets de l'Ametlla de Merola»

Una didàctica tradició nadalenca

Les primeres representacions dels *Pastorets* a l'Ametlla de Merola, municipi de la comarca del Berguedà, es remunten a l'any 1878 i es feien dins de l'església, durant la celebració de la missa del Gall. Un conjunt de persones vestides de pastors baixaven del cor i anaven a adorar l'infant Jesús, en una cerimònia organitzada per les Germanes Dominiques.

Dos anys més tard, es va prohibir fer les representacions a l'església i es van traslladar al teatre vell (actual biblioteca i llar d'avis). El 1902 es va estrenar un nou teatre, ubicat al mateix lloc on hi ha el teatre actual. Al llarg del temps es van anar representant diversos *Pastorets*: *El Bato i el Borrego*, *El naixement del Salvador o la redempció de l'esclau*, *La venjança de Jesús...* L'obra que ha donat més ressò i prestigi als *Pastorets* que s'han fet a l'Ametlla de Merola és *La rosa de Jericó*, estrenada el 1912.

L'any 1949 es va reformar el teatre (el pati de butaques, l'escenari...) i es va dotar de nous mitjans tècnics. L'obra representada encara era *La rosa de Jericó*, però una sèrie de canvis (incorporació de dones i nous quadres) i la renovació

de la lletra, a càrrec de Francesc d'Assís Picas Pons (1921-2018), i de la música, per part de Josep Conangla Escudé (1896-1971)—tots dos fills de l'Ametlla—, van fer que l'obra passés a anunciar-se com *Els Pastorets de l'Ametlla de Merola*.

Tots aquests canvis van donar com a fruit, l'any 1954, el naixement de *La flor de Nadal*. D'aleshores ençà, són els únics *Pastorets* que s'han representat a la població. Picas —l'ànima de *La flor de Nadal*, que en va fer diverses versions per a públics infantils i juvenils— i Conangla van dotar l'obra d'un tarannà característic, aprofitant el passat teatral que s'havia anat duent a terme fins llavors.

Creu de Sant Jordi

Els diferents directors de *La flor de Nadal* han ajudat a evolucionar, perfeccionar i adaptar l'obra. També cal destacar l'arranjament de la música per part de Carles Cases el 1992, així com nombroses millores escenogràfiques.

Actualment l'entitat encarregada de posar en escena *Els Pastorets de l'Ametlla de Merola* és l'Associació Cultural Esplai. Constituïda el 1976, vetlla també per les activitats culturals al municipi com ara la cavalcada de Reis, la fira de Sant Jordi o el ball centenari de Nans i Cascabells.

Els Pastorets de l'Ametlla de Merola van ser reconeguts amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya el 2007. «Va ser un meregut reconeixement a l'esforç i al treball de quatre generacions», escriuen Anna Maria i Francesc Picas Genís en el llibre que ret homenatge al seu pare.

La temporada 2019-2020 comença el 22 de desembre al Teatre Esplai. L'obra també es pot veure els dies 26 i 29 de desembre, i el 12 i 19 de gener. Totes les sessions són a les cinc de la tarda, llevat de la del dia 26, que es fa a les sis de la tarda.

Per a més informació: www.ametllademerola.cat



S'edita un llibre amb quatre peces musicals del P. Gregori Estrada

Acords de guitarra a la salmòdia

«El P. Gregori Estrada, obert com estava a totes les possibilitats musicals, va compondre l'acompanyament per a guitarra de quatre salms responsorials de la missa dominical.» Són paraules del P. Josep Maria Soler, abat de Montserrat, en la presentació del llibre que recull aquestes composicions. «Un treball —va afegir— molt acurat i original i poc conegut.»

L'acte, organitzat per la Comissió de Trobades d'Animadors de Cant de Montserrat, va tenir lloc el 27 de novembre a la parròquia de la Mare de Déu de Núria, de Barcelona. El llibre, publicat per FICTA, presenta també un estudi de cada salm, fet des del punt de vista exegetíc, litúrgic i espiritual, a càrrec del P. Ramon Ribera-Mariné, i una anàlisi hermenèutica musical, escrita pel P. Jordi-Agustí Piqué.

El P. Gregori Estrada va compondre aquestes obres per tal que fossin interpretades per l'excel·lent guitarrista Mercè Saladich, dins del marc de les Trobades Generals d'Animadors del Cant Litúrgic dels anys 1985, 1986, 1987 i 1994. I va ser ella mateixa qui va interpretar aquestes composicions a l'acte, acompanyada de la soprano Aïda Espelt, el baix Albert Pàmies i el tenor Oriol Guimerà.

Segons va dir l'abat de Montserrat, «el P. Gregori ens mostra així que també la guitarra —com una nova cítara que acompanya la salmòdia— pot ser un instrument ben vàlid per a una música litúrgica de qualitat i per establir un llenguatge nou al servei



Mercè Saladich interpreta els salms que el P. Gregori Estrada va compondre perquè ella els executés.

del cant dels salms». A més, va subratllar el valor que tenen aquestes obres «per l'ensenyament que ofereixen sobre la manera de compondre música litúrgica, i més concretament, per al salm responsorial».

Quatre salms responsorials per a cant i guitarra, coordinat pel G. Andreu M. Martínez, ha comptat amb la transcripció musical i la informatització dels manuscrits originals a càrrec del guitarrista David Manzanares. «A mesura que s'endinsava en aquest treball, anava descobrint la importància de les obres», va constatar el P. Josep Maria Soler.

MAC
Barcelona




VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de  **SLABBINCK**
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

JOANA ORTEGA I ALEMANY
Exvicepresidenta del Govern de
la Generalitat de Catalunya

Francesc Gambús: fe i compromís amb la comunitat

En Paco Gambús ens ha deixat massa aviat. Només tenia 45 anys i moltes coses per fer. Era un democratacristià convençut. Un humanista. Un home de fe, de profundes conviccions i valors. Un home compromès amb la comunitat i vinculat a l'activitat política a través de l'humanisme i dels valors. La seva militància activa a Unió Democràtica, al capdavant de l'Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn (INEHCA), el va portar a desenvolupar una important trajectòria pública i política, gairebé sempre vinculada a Europa, treballant de manera incansable per un projecte comú en què tots sumessin per construir una Europa més forta i rica, però alhora més sostenible i garantista amb els drets humans. Malauradament, el destí ha volgut que ens deixés massa aviat, precisament a Brussel·les, al cor d'Europa, on esperava la seva família

Vam recórrer junts el país amb la voluntat d'escoltar la gent i donar resposta a les seves necessitats



per tal que l'acompanyés en un nou projecte vital.

La seva gran passió era la família: la seva prioritat i la seva força. N'estava orgullós, dels seus. Els noms de la seva dona, Mireia, i dels seus fills, Txell, Georgina, Elisabeth i Joan, sempre estaven als seus llavis. Amb la Mireia va formar una família sòlida, exemple de coherència entre fe i vida. Una fe transmesa als fills amb amor, exemple, dedicació i vocació de servei, també a través de la política.

En Paco va ser un dels meus més estrets col·laboradors en l'època de vicepresidenta del Govern, exercint com a cap de gabinet. Vam recórrer junts el país, poble a poble i dia a dia, amb la voluntat d'escoltar la gent i donar resposta a les seves necessitats. Vam viure junts moments difícils, molt difícils, però el seu compromís, el seu consell i la seva templança i capacitat d'anàlisi en les situacions crítiques van ser d'un valor inestimable per a l'exercici de les responsabilitats que teníem encomanades.

Voldria destacar quelcom molt difícil de trobar avui no únicament en la política sinó en la vida en general. En Paco sabia escoltar, una escolta activa, amb tots els sentits. T'escoltava des de l'ànima. Sempre amb el somriure als llavis, convidant-te a parlar, a expressar la teva opinió. Si discrepava, ho feia respectuosament, de manera reflexiva i aportant un punt de vista diferent i enriquidor, buscant sumar... Paco: ens deixes quan, més que mai, necessitem persones com tu!

Ens ha deixat l'amic, el company de partit, el democratacristià amb vocació de servei i principis sòlids, l'home calmat, tranquil, afable i feliç, que no sabia ni volia ofendre i que fugia de les veritats absolutes. L'home que sempre buscava com sumar.

Compartir amistat i projecte polític va ser un regal i la seva pèrdua sobtada, imprevisible, injusta, ha estat un cop terrible per a tots els que l'estimaven. Ens deixa un buit immens, però el seu record, la seva profunda humanitat i la seva fe compromesa de ben segur que ens seguirà acompanyant.

Ens ha deixat un home que sabia estimar i es feia estimar, amb grans virtuts però, per sobre de tot, un home bo. Descansi en pau.



James E. Peebles, guanyador de l'últim premi Nobel de Física. / Denise Applewhite

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Un premi Nobel «renega» de la teoria del Big Bang?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya



Es diu, i amb raó, que la teoria que diu que l'univers va començar amb una expansió d'un nucli de matèria primordial i que segueix encara expandint-se és l'admesa per tots els físics actuals. És la teoria coneguda amb el nom de Big Bang (gran esclafit). Com pot ser, doncs, segons els mitjans de comunicació, que hagi aparegut la notícia que precisament hi hagi ara un astrofísic, últim premi Nobel de Física atorgat el 8 d'octubre passat, que afirmi que renega de la teoria del Big Bang? És una notícia que mereix una bona explicació.

Es tracta del professor P. James E. Peebles (n. 1935), canadenc de Winnipeg, que ha estat molts anys de docent a la càtedra anomenada Albert Einstein, de la Universitat de Princeton (EUA) i que ha fet troballes importants en el camp de l'astrofísica, per les quals ha rebut, juntament amb dos físics més, l'important premi que hem dit. I no era el primer premi que rebia. Anteriorment ja havia estat guardonat amb premis i distincions. Aquest professor, ara ja emèrit, amb 84 anys, va pronunciar una conferència amb motiu d'una trobada amb els guanyadors del premi Nobel d'enguany a l'ambaixada de Suècia a Washington el 10 de novembre passat en la qual afirmà que el Big Bang «té un significat sobre la noció d'un esdeveniment i una teoria que estan força equivocats», perquè no hi ha evidència

concreta d'una explosió gegantina. O sigui, que no s'hauria de dir «gran explosió» perquè no hi ha proves d'haver-hi hagut això. «El nom de Teoria del Big Bang és bastant inadequat», afirmà. Voldrà dir, doncs, que no hi hagué un començ d'existència del cosmos? Així sembla que ho han interpretat certs mitjans de comunicació.

Però no afirma pas això, el nostre astrofísic! És clar que admet un començament de l'univers; el que vol dir exactament és que la denominació Big Bang no és prou correcta i que «no tenim una bona teoria de com va anar el principi de tot». I afegeix: «El que sí que tenim és una teoria ben provada de com va anar tot fins a l'estat actual, des dels primers segons d'expansió.» Hi hagué, doncs, un inici, però no podem explicar els primers instants, només el que va passar després. Dir que hi va haver una «inflació» és una manera d'explicar-ho, però no l'única.

Acabada la conferència li preguntaren quin nom calia utilitzar per designar l'origen del cosmos i respongué que no tenia resposta i que, no havent-n'hi cap altra, ell també recorria a Big Bang. «M'he rendit», digué, «jo també uso Big Bang, però no m'agrada». No cal, doncs, almar-se. La realitat de l'inici de l'univers és mantinguda. I si té inici és que Algú li ha donat l'existència, oi que sí?

**JOAN PALLARÈS-
PERSONAT**

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

**GENT DE CASA**

Francesc Joncar i Querol

L'*Enciclopèdia catalana* dedica tres minses ratlles a Francesc Joncar, un músic i eclesiàstic de dilatada vida entre el segle XVIII i XIX. La part més importat de la seva obra musical es va desenvolupar en la joventut i maduresa; en la vellesa es va mostrar com un discret canonge de la catedral de Girona.

Nascut a Sabadell el 28 de novembre del 1742, ingressà de ben jove a l'Escolania de Montserrat on va rebre una sòlida formació musical, un bagatge que li va permetre ocupar llocs importants dins de la música litúrgica del seu temps.

Francesc Joncar i Querol va seguir la carrera eclesiàstica i fou ordenat sacerdot quan ja ocupava el càrrec de segon mestre de capella de Santa Maria del Mar a Barcelona, des d'on va pretendre assolir la plaça a Madrid, al monestir de Nuestra Señora de la Visitación, conegut com les Descalzas Reales, però no ho va aconseguir en no superar les oposicions el 1769. En canvi, uns anys més tard, el 1774, en jubilar-se Emmanuel Gònima de la plaça de Girona, s'hi va presentar i va obtenir-la. Des d'aquell moment, doncs, la seva tasca musical es va ubicar a Girona.

Cal dir que el lleidatà Gònima, un dels grans músics del barroc català, havia estat mestre a Vic, abans d'arribar a Girona. Joncar venia a substituir, doncs, un dels grans del moment.

Entre els alumnes que Joncar va tenir,

Josep Pons arribaria ben jove a organista de la catedral de València.

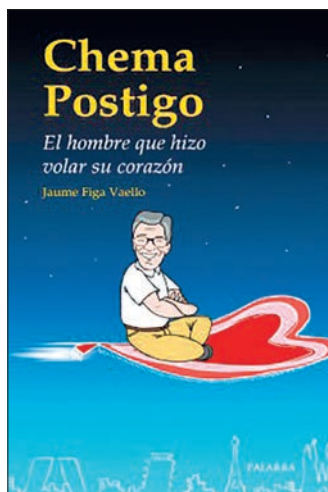
Però Joncar tenia fixada la idea de Madrid i d'estar a prop de la cort, i si no ho havia assolit el 1769 a les Descalzas Reales, uns anys més tard ho tornaria a provar: cap al 1780 va obtenir la plaça de mestre de capella de la catedral de Toledo. Però al poc temps, una reial disposició de Carles III li impedia de residir a Toledo i el feia tornar a Girona. Potser, com la primera vegada, la catalanitat de Joncar, en aquell segle XVIII, no plaïa a Castella.

En el seu retorn Girona com a canonge de la catedral i com a comisari de música es dedicaria a treballar continuadament en la tasca de classificació i restauració dels llibres de cant. Va produir grans obres musicals litúrgiques i religioses, que avui es troben escampades en diversos arxius i biblioteques catalanes i de monestirs i catedrals espanyoles.

Francesc Joncar i Querol va gaudir en vida d'un notable prestigi. Va morir a Girona el 19 de juny del 1833, però sense oblidar mai les seves arrels sabadellenques. Va deixar el seu llegat a l'Hospital i Casa de Beneficència de Sabadell. Amb la venda dels seus béns, uns anys més tard, des de la Casa de Beneficència es va poder finançar les obres de construcció de l'Hospital del Taulí, a Sabadell.



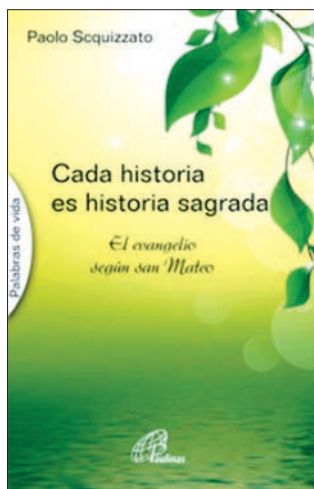
Francesc Joncar va deixar part del seu llegat l'antiga Casa de Beneficència de Sabadell.

**JAUME FIGA VAELO**

Chema Postigo
El hombre que hizo volar su corazón
 Palabra, 2019, 315 pàg.

Qui era en Chema? Un pare bo-jament enamorat de la seva esposa, dels seus 18 fills, dels seus amics, i dels seus germans i familiars. I, sobretot, de Déu. Un pare que va provocar un tsunami espiritual al seu voltant.

En aquest llibre descobrireu per què i com va fer volar el seu cor i el de molts altres.

**PAOLO SCQUIZZATO**

Cada historia es historia sagrada
El evangelio según san Mateo
 Paulinas, 2019, 141 pàg.

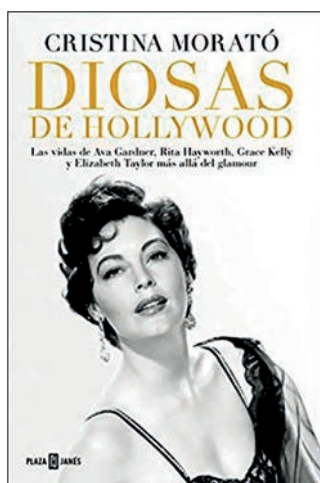
Per a sant Mateu, tenir fe, seguir Jesús, en resum, ser cristià, significa comprometre's amb la justícia, la pau i la cura dels éssers humans. L'autor ens presenta una reflexions profundes entorn de diversos pasatges que poden servir per preparar la litúrgia dels diumenges i algunes de les principals solemnitats i festes del cicle A.

**PETE JOHNSON**

Cómo entrenar a tus padres
 Editorial Bruño, 2016, 203 pàg.

Em dic Louis i acabo d'aterrar a Empollonlandia, o sigui, en un col·legi superseriós i superavorrit i, de sobte, els meus pares s'han obsessionat amb els meus deures, els exàmens i les activitats extraescolars. Un llibre amb molt d'humor, situacions caòtiques i amb molta tendresa i comprensió.

Adient per a infants a partir de 10 anys.

**CRISTINA MORATÓ**

Diosas de Hollywood
 Plaza&Janés, 2019, 556 pàg.

La temperamental i indomable Ava Gardner, l'enlluernadora Rita Hayworth, l'elegant Grace Kelly i la gran diva dels ulls violeta Elizabeth Taylor van fer somiar milions d'espectadors. L'autora ens descobreix el costat més humà d'aquestes estrelles dels segle XX, protagonistes d'una vida molt més intensa i dramàtica que la de qualsevol dels personatges que van interpretar a la gran pantalla.

**GILL FARRER-HALLS**

Aceites esenciales
para meditar, respirar, relajarse y dar masajes / Blume, 2019, 160 pàg.

Aquesta guia revela els beneficis pràctics de 40 olis essencials. Apreneu a utilitzar aquestes essències aromàtiques naturals per calmar el cos i la ment, alleujar mals comuns i preparar els vostres cosmètics i tractaments per a la pell. Inclou 40 receptes, com mescles per a massatges, banys de bombolles naturals, tes relaxants i més.

**IRVIN D. YALOM**

Memòries
 Edicions de 1984, 2019, 445 pàg.

Després de passar-se tota la vida explorant la dels altres, aquest escriptor psiquiatre nord-americà reflexiona sobre el seu propi viatge. Per primera vegada, teixint enllaços entre la seva formació, les històries dels seus pacients, els herois de les seves novel·les, els seus amors i els seus remordiments personals, ens revela el fil del seu pensament.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTserrat CLAVERAS

Dra. en Història de l'Art i professora de Religió



SORRY WE MISSED YOU

DIRECCIÓ: Ken Loach
 INTÈRPRETS: Kris Hitchen, Debbie Honeywood, Nikki Marshall, Harriet Ghost, entre altres
 MÚSICA: George Fenton
 GÈNERE: drama
 101 minuts
 Regne Unit

La lluita per un futur més desitjable

A *Sorry we missed you*, Ken Loach ens explica un drama familiar. La història de Ricky, la seva dona Abby i els seus fills adolescents Seb i Lisa Jane, una família unida que s'estima molt malgrat les dificultats econòmiques que passen.

En Ricky treballa de feina en feina sense que cap li agradi i, sobretot, sense que cap li aportï l'esperança en un futur millor. L'Abby es dedica a la cura, a domicili, de persones soles i dependents.

Tots dos viuen, amb aquestes feines precàries, una vida quotidiana entristida, rutinària, esmaperduda, aguantada per l'estimació als fills i dels fills, que viuen igual d'errants que els pares, pels qui lluiten i volen un futur més desitjable.

El film relata de manera no fictícia una realitat que viu una part de la societat actual, gent corrent, gent treballadora a qui la crisi del 2008 els va prendre molt o tot, fins i tot, els somnis. Per a aquestes persones els drets laborals guanyats anys enrere han desaparegut, s'han esfumat pràcticament d'un dia per l'altre a causa de la mala organització de l'Estat i per l'egoisme corrupte d'institucions i/o persones.

La pel·lícula és una denúncia a unes formes de treballar noves que han sorgit fruit de la comoditat d'uns, com la missatgeria, que, de manera ràpida, porta els productes a casa, o fruit de la soledat de persones grans, com les cuidadores, o el dels microtreballadors.

Alhora la pel·lícula denuncia el poc temps que la feina deixa per a la famí-

lia. És aleshores quan pot sorgir una espiral dramàtica on es fa present la llei de Murphy, aquella que diu que, el que pot sortir malament, sortirà malament. A *Sorry we missed you* el director ho exposa, encara que recreant-se un pèl massa en el dolor, quan arrossega la família a la incomunicació i esberla els llaços que un dia van ser forts entre ells.

Tanmateix, percebem uns valors que apareixen tímidament i dissimuladament o el que és millor, a manera d'actitud personal que, per ser hàbit, semblen passar desapercibuts. Un valor és la resiliència, tan de moda avui. En Ricky té la capacitat de resistir i d'afrontar les situacions adverses per tal de seguir endavant i millorar, si pot, pel seu bé i pel de la seva família.

L'altre és la feina ben feta, amb dedicació i estimació, especialment l'Abby amb els seus pacients, que l'esperen delerosos, perquè ella deixa de banda els seus problemes i s'hi aboca amb la consideració i el tracte que tindria pels seus pares.

Un tercer valor és l'absència de ressentiment cap a qui els ha dut a aquesta penosa situació de penúria, ni tampoc hi ha sentiment de venjança. Al contrari, en aquest matrimoni, hi ha una disposició a l'honradesa i a l'honestedat, tant en el que diuen com en el que fan.

Que maco que Loach posi rostre, com diu el papa Francesc, a les xifres de la pobresa. I a mi, com m'interpel·la aquest film?

AMB BON HUMOR



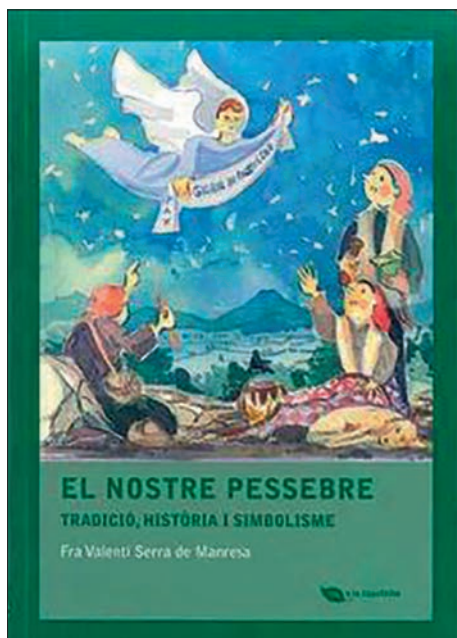
CRÍTICA LITERÀRIA

TERESA SOLÀ

Dra. en Teologia i en Filosofia



Hereus d'una antiga tradició



FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

El nostre pessebre

Tradició, història i simbolisme

Editorial Mediterrània, 2019, 111 pàg.

Els lectors de *Catalunya Cristiana* coneixen prou bé el P. Valentí Serra per les seves constants i preuades col·laboracions en el nostre estimat setmanari. Com a doctor en història i arxiver, ha publicat valuoses monografies sobre la història dels caputxins de Catalunya, continuant així i completant la important obra d'historiador del docte caputxí P. Basili de Rubí. El títol del llibre de Valentí Serra emmarca immediatament bé l'obra: *El nostre pessebre*. El possessiu «nostre» indica no només característica i possessió, sinó també afecte i reconeixement a fra Jordi Marquet pels seus artístics i franciscans pessebres arreu de Catalunya i reconeixement al pintor i escriptor d'Olot, Miquel Oliveres, autor del lluminós i profund pròleg, que es converteix en una sàvia i artística invitació a entrar en l'escrit de l'autor. El possessiu «nostre» és també una mena de glossa anticipada de tot el que presenta el llibre: un estol de caputxins que al llarg de la història han estat pedagogs d'aquesta bella i franciscana catequesi plàstica que és el pessebre. En aquesta seva obra el P. Valentí sembla fer-se ressò del Vaticà II, que demana tenir en compte els valors de la religiositat popular, de la qual el pessebre n'és un bell exponent. La catequesi bíblica del pessebre no simplement fa reviure els evangelis de la infància de Mt 2,1-12 i Lc 1,26-38, sinó també l'advertència d'Isaïes: «El bou coneix el seu propietari i l'ase l'estable del seu amo, però Israel no em vol conèixer, el meu poble m'ignora» (Is 1,3). Agraïm i celebrem aquest bell i pedagògic llibre de fra Valentí Serra que ens apropa a la innocència de quan érem infants i ens exhorta a trobar en el pessebre «la imatge d'allò que hauríem de ser».

RAUXA

Assís (I)

Com totes les ciutats i pobles d'Itàlia, Assís encisa el visitant. És impossible no quedar meravellat per la bellesa serena de la basílica de Sant Francesc, amb les sòbries per bé que dolces pintures de Giotto, o per la puresa blanca del convent de Santa Clara. No hi trobareu pas la grandiloqüència (un pèl presumptuosa) de les basíliques de Roma, ni l'elegància exquisida dels palaus de Florència, però la petita ciutat de l'Úmbria exerceix una atracció enèrgica sobre el seu hoste. Posseeix un esperit de senzillesa molt propi, i alhora, quan fa poca estona que camineu per primera vegada per aquells carrers costeruts, teniu la certesa inexplicable de no haver-vos mogut de casa.

Per a aquell que no hi va només com a turista, Assís té la virtut —o la desgràcia— de capgirar-li-ho tot. El convent de Sant Damià i l'ermita de la Porciúncula provoquen una mena de fiblada interior. Ni l'un ni l'altra no destaquen per cap gran refinament artístic, cosa que encara desconcerta més el pelegrí, que no sap a què atribuir de manera objectiva aquell trasbals íntim. Instintivament, es posa a palpar el terra on va morir sant Francesc, el banc on pregava santa Clara, les pedres que van tocar tots aquells benaurats bojós de Déu. I no és pas l'únic que ho fa: una àvia amb rosari a la mà tot d'una s'agenolla al mig del pas amb llàgrimes als ulls només de veure la Porciúncula; un jove amb motxilla i rastes acarona i besa tendrament la porta de l'ermita, talment un amant. De sobte, tot esdevé real, concret, tangible. Sembla que en qualsevol moment hagi d'aparèixer sant Francesc caminant tranquil·lament i sabeu del cert que no se n'estranyaria ningú.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

ESCOLES PIES

Les Escoles Pies impulsen la plataforma www.parroquiascolapias.org per fomentar un model escolapi de parròquia.

Advent

PASTORAL UNIVERSITÀRIA

El **dimarts 17 de desembre**, a les 19.00, pregària d'Advent *La pregària de les arts* (c/ Villarroel, 81, baixos - Barcelona).

«ACATIST»

El **dijous 19 de desembre**, a les 20.00, cant de l'himne *Acatist* a la capella del Santíssim de l'església del Mercadal de Girona.

ORGUE

El **diumenge 22 de desembre**, a les 18.00, concert de Nadal de Daniel Parache a la parròquia de Santa Maria del Remei (pl. Concòrdia, 1 - Barcelona).

NADALES

El **diumenge 22 de desembre**, a les 18.00, nades amb l'organista Viladot a la parròquia de Sant Francesc d'Assís de Barcelona.

PESSEBRE

La basílica de la Puríssima Concepció organitza el XII concurs de pessebres obert a nens i gent gran, famílies, escoles bressol, col·legis, centres docents i professionals, cases religioses, comerços, empreses i oficines, residències geriàtriques i hospitals (tel. 934 576 552, parroquiaconcepciobcn@gmail.com).

Barcelona

SANT'EGIDIO

El **diumenge 15 de desembre**, a les 13.00, presentació de la guia *Com quedar-se a casa quan s'és ancià* a la parròquia del Carme de Barcelona (c/ Sant Antoni Abat, 10).

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dimarts 17 de desembre**, a les 19.00, *Fer possible el diàleg: les relacions Catalunya-Espanya, passat, present i futur* amb Jordi Amat i Esther Vera (c/ València, 244, 1r - Barcelona).

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dimecres 18 de desembre**, a les 20.00, dansa contemplativa al monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglí, 55 - Barcelona).

CAPUTXINS

El **dijous 19 de desembre**, a les 20.00, Eduard Rey parla sobre Mn. Ballarín al convent de Pompeia (av. Diagonal, 450 - Barcelona).

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **divendres 20 de desembre**, a les 18.15, concert de la Coral Aules Universitàries per a la Fundació Manos Providentes; a les 21.00, Ego sum Lux (donatiu mínim: 5 euros); el **dissabte 21**, a les 21.00, Cor Albada de l'agrupació Cor Madrigal i el Cor Divisi de l'Esquellerins de l'agrupació Cor Madrigal (donatiu mínim: 5 euros) c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

ESPAI D'INTERIORITAT F. PALAU

El **dissabte 21 de desembre**, a les 10.00, silenci contemplatiu amb Beatrice D'Cunha (c/ Immaculada, 53 - Barcelona).

SALESIANS

El **dissabte 21 de desembre**, a les 10.30, silenci i pregària al Casal Don Bosco de Martí-Codolar (av. Vidal i Barraquer, 15 - Barcelona).

TERRA SANTA

Del **dimecres 29 de gener al dimecres 5 de febrer**, peregrinació a Terra Santa per a joves (www.delejovebcn.org).

CAMPUS BALMESIANA

Els **dijous del 6 de febrer al 4 de juny**, a les 19.00, curs *La política de Aris-tòteles* (José M. Alsina). Informació: tel. 933 026 840.

Tarragona

ARQUEBISBE PLANELLAS

El **dissabte 21 de desembre**, a les 12.00, imposició del pal·li a l'arquebisbe Joan Planellas a la catedral de Tarragona.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dimarts 17 de desembre**, a les 21.00, pregària amb els jesuïtes David Guindulain i Xavier Melloni (tel. 938 720 422).

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Jaume Castro, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Antonio Gil, Jaume González, Joan Guiteras, Elisabet Juanola, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joana Ortega, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Teresa Solà, Sebastià Taltavull, Xiskya Valladares, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

Per a Mar Galceran, escriure és la resposta a quelcom que percep com a rebut i que necessita expressar. És com un foc que crema per dintre i que ha de canalitzar en el que viu i fa, però també a través de la paraula. Després de 26 anys com a professora a la Universitat Ramon Llull, des del 2015 és coordinadora de projectes del Lloc de la Dona, de les germanes oblates. Acaba de publicar *Diàlegs amb l'Etern* (Claret).

Escriure com una necessitat vital. Com ens ho pot explicar?

La predisposició personal a escriure, així com al silenci i la contemplació, em permeten expressar la vivència del meu món intern. La poesia, com qualsevol art, ens remet a la presència d'una absència. És expressió d'una realitat simbòlica, és a dir, d'una realitat que mai no podem acabar d'expressar en la seva totalitat. Sento dintre meu com un foc que crema i que necessito canalitzar i expressar. Una manera de fer-ho és amb la paraula escrita.

El seu poemari es titula *Diàlegs amb l'Etern*. Diàlegs que neixen tant de la pregària com de vivències concretes.

Els poemes sorgeixen resant laudes, llegint l'Evangeli o un salm concret. Des d'adolescent que faig *lectio divina*. La lectura contemplativa de la Paraula em genera internament un diàleg que s'acaba manifestant a través dels escrits. Una altra font d'inspiració és quan observo una determinada situació, el gest d'una persona, les experiències concretes a la feina, amb els amics, la família...

Quan pren consciència de la presència de l'Etern o de Déu a la seva vida?

La pregària i el fet d'anar a missa formava part de la nostra quotidianitat familiar. De petita, pregar consistia bàsicament a recitar un seguit d'oracions, com si estigués cantant les taules de multiplicar. Ara bé, cap als 13 anys, un dia a missa, en escoltar la cançó *Pescador de homes* vaig sentir que la lletra em parlava. A partir d'aquí vaig fer un procés de personalització de la fe. Vaig prendre consciència que quan resava el Pàrenostre m'estava adreçant a una Alteritat. Era un Alteritat

Mar Galceran publica «Diàlegs amb l'Etern»



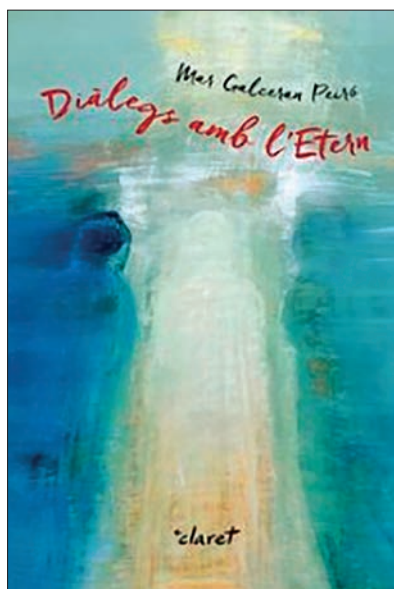
«La vida té una dimensió de transcendència molt gran»

diferent de mi, tot i que estava en mi. En aquella època també va ser fonamental l'experiència de contacte amb la realitat del sofriment humà, a través de la feina de les germanes oblates i de l'esplai de la parròquia del Pi, on teníem un grup de fe. La presència de Déu la copsava en les persones amb qui em relacionava. Era, per tant, una Presència

encarnada en persones i realitats concretes. La majoria dels escrits sorgeixen en els meus moments de relació amb aquesta Alteritat, que no sé ben bé com anomenar, però que percebo present en mi i en les altres persones. La vida té una dimensió de transcendència molt gran.

Més de trenta anys després ha tornat als orígens. Des del 2015 és coordinadora de projectes del Lloc de la Dona, que ajuda dones en situació d'exclusió social, vinculades a la prostitució.

Certament, ha estat com un retorn al lloc on vaig tenir l'experiència més fundant de personalització de la meua fe. Enmig de tantes situacions de dolor i patiment, les dones que atenem al Lloc de la Dona ens interpel·len pels seus gestos de generositat i de bondat. D'alguna manera, trenquen la lògica del que humanament seria esperable. Són dones tremendament resilents i fortes, que no perden l'esperança ni la capacitat de tirar endavant i superar les adversitats amb gran coratge i fortalesa.





És un nou dia,
és un nou temps...
alguna cosa
et diu que tot
torna a començar.

CATALUNYA

RÀDIO

dins teu

catradio.cat    